

Tillväxt Hallsberg

Vision för framtiden

Mål och budget för
Hallsbergs kommun

2026

SD

Hallsbergs kommun

Budgetförslag 2026

samt mål och övergripande strategier med plan för 2027–2028

1. Inledning	1
2. Våra viktigaste ställningstaganden	2
3. Grundläggande vision för Hallsberg	3
3.1 Förskola och skola	3
3.2 Äldreomsorg	3
3.3 Samhällsbyggnad	3
3.4 Trygghet	3
3.5 Arbetsmiljö	3
3.6 Integration	3
4. Ekonomi	4
4.1 Skattesats	4
4.2 Utred skattesatsen i Hallsbergs kommun	4
4.3 Resultatbudget	5
4.4 Balansbudget	5
4.5 Investeringsram	6
4.6 Driftbudget	6
5. Kommunfullmäktigemål	7
5.1 Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart samhälle, där människors livskvalitet ökar	7
5.2 Kommunen ska verka för ett lärande genom hela livet	8
5.3 Hallsbergs kommun ska värna om och samverka med kommuninvånarna och vara lyhörd för idéer och synpunkter	8
5.4 Representanter för Hallsbergs kommun ska alltid ge ett professionellt bemötande och god service	9
5.5 I Hallsbergs kommun kan man som arbetstagare känna sig stolt att ha kommunen som arbetsgivare	9
6. Kommunövergripande	10
6.1 Hallsbergs kommun ska vara Sveriges bästa arbetsgivare	10
6.2 Minska antalet ledamöter i Kommunfullmäktige	10
6.3 Vision och strategi för Hallsbergs kommun	11
6.4 Nollbasbudget	11
6.5 Utveckla Fyrens verksamhet	12
6.6 Folkomrösta om Hallsbergs kommun ska avveckla sitt deltagande i Vätternvatten	12
6.7 Folkomrösta om att återbygga Folkets Hus	12
6.8 Stärkt medborgarinflytande och ökad transparens	13
6.9 Bättre upphandling	13
6.10 En drogfri kommun	13
6.11 En mer företagervänlig kommun	14
6.12 Inköp av konst	14
6.13 Utred om Vätternvatten verkligen är det bästa alternativet för Hallsberg	15
6.14 Vildsvinskött som nytt köttalternativ	15
6.15 Utöka kommunens attraktivitet riktat till barn och familjer	15
6.16 Förbjud tiggeri på allmän plats	16
6.17 Utökad tillgänglighetsanpassning	16

6.18	Ta fram plan för fler trygghetsboenden och alternativa boenden för äldre.....	16
6.19	Utökade radonmätningar i kommunen	17
6.20	Få fler hörande som kan svenskt teckenspråk	17
6.21	Inkludera områden för SMR (småskalig kärnkraft) i Översiktsplanen.....	17
6.22	Vindkraft och solenergi.....	18
6.23	Jobba aktivt för att motverka all form av välfärdsbrottslighet i Hallsbergs kommun.	18
6.24	Utökad bakgrundskontroll vid nyanställning.....	19
6.25	Hyr ut tomma lägenheter på Blomsterängen till studenter	19
7.	Digitalisering.....	20
7.1	Webbsända kommunfullmäktigemöten.....	20
7.2	Verksamhetsutveckling	20
7.3	Bättre tillgång för äldre.....	20
7.4	Enklare, mer transparent och mer informativ demokrati	21
8.	Invandring och integration.....	22
8.1	Bekämpa islamistisk fundamentalism	22
8.2	Uppmärksamma hederskulturen i Hallsbergs kommun	22
8.3	Integrationsplikt för nyanlända	23
8.4	Stimulera frivillig återvandring	23
8.5	Minimera kommunens mottagande av asylsökande	23
8.6	Tolkkostnaderna ska minska.....	24
8.7	Säkerställ att utbildningen inom SFI är ändamålsenlig.....	24
9.	Trygghet.....	25
9.1	SSPF – Förbättrad samverkan och samarbete mellan socialtjänst, skola, polis och fritidsverksamhet	25
9.2	Förebyggande arbete mot bedrägerier riktat till sårbara grupper	25
9.3	Stå upp för brottsoffren	25
9.4	Kamerabevakning	26
9.5	Stötta nattvandringen i kommunen.....	26
10.	Kommunstyrelsen.....	27
10.1	Kommunledningen uppdras genomföra möte med nationella samordnaren om frivillig återvandring.....	27
10.2	Utökad besöksnäring.....	27
10.3	Förbättrad arbetsmiljö	27
10.4	Hedersförtryck och våld i nära relation	28
11.	Drift- och servicenämnden	29
11.1	Inför årliga hyresförhandlingar	29
11.2	Vägunderhållet ska prioriteras.....	29
11.3	Ett byggande som tar hänsyn till viktiga värden	30
11.4	Bättre information vid ombyggnation eller avstängda vägar	30
11.5	God hantering av kommunens skyltar	30
11.6	Upprätta skyndsamt en aktuell underhållsplan för kommunens samtliga fastigheter	31
11.7	Utökad belysning för att öka den upplevda tryggheten	31
11.8	Sluta städa med avjoniserat vatten.....	31
12.	Bildningsnämnden.....	32
12.1	Tydliggör vår faktiska kvalitet i barnens utbildning.....	32
12.2	Inför projekt med en tredje stående maträtt grundskolan för att säkra att eleverna äter sig mätta	32
12.3	Tillåt eleverna att ha med sig matlåda till skolan.....	33
12.4	Bra lekmiljöer	33
12.5	Utgör en frizon från hederskultur.....	33
12.6	Mobilförbud som norm.....	33
12.7	Nej till kulturella sexuella förtryck	34
12.8	En drogfri skola	34
12.9	Kunskapsmålen ska kraftigt förbättras	34
12.10	Följ Skolverkets rekommendationer om barngruppernas storlek i förskolan	35
12.11	Minskade kostnader för modersmålsundervisning	35
12.12	Bjud in föreläsare från Dumpen eller liknande organisationer	36
12.13	Bättre arbetsmiljö för personal.....	36

12.14	Bättre arbetsmiljö för elever.....	37
12.15	Hantering av åldersfusk.....	37
12.16	Illegala invandrare ska inte få bekostad gymnasieutbildning.....	38
12.17	Utred personalens mående inom skolan.....	38
13.	Kultur- och fritidsutskottet.....	39
13.1	Nej till fyllefester på Bergöö.....	39
13.2	Traditions- och högtidsfirande.....	39
13.3	En meningsfull och aktiv fritid.....	39
13.4	Skydda historiska och kulturella värden.....	39
13.5	Upprätta landmärke.....	40
13.6	Översyn av föreningsbidraget, aktivitetsstödet och anläggningsbidraget.....	40
14.	Social- och arbetsmarknadsnämnden.....	41
14.1	Ge personalen mer inflytande på sin arbetsplats.....	41
14.2	Kompensera personal som får agera svensklärare.....	41
14.3	Höjda krav vid och under anställning.....	41
14.4	Ökad service med kunden i fokus.....	42
14.5	Virtuell realitet och annan teknisk utrustning.....	42
14.6	Kostnadsfria halkskydd.....	42
14.7	Erbjud äldre kontinuerlig provtagning.....	42
14.8	Bidrag och försörjningsstöd.....	43
14.9	"Giftna" barn ska inte placeras hos sina påstådda makar.....	43

1. Inledning

Lågkonjunkturen är fortfarande tydlig i kommunens ekonomi där kostnadsökningarna fortsätter, samtidigt som tillväxten inte riktigt hänger med. Även om det inte syns tydligt i den här budgetens kalkyler, så syns en nationell trend där lågkonjunkturen börjat stanna av och där en förväntad ekonomisk tillväxt skymtar vid horisonten. De ekonomiska prognoserna är fortsatt osäkra, därav har det inte lagts så stor vikt vid att nå vårt överskottsmål på 1 procent i plan för budgetåren 2027 och 2028. Då vi bedömer att nuvarande ekonomiska prognos snabbt kommer bli inaktuell och att kommande prognoser kommer visa på förändringar åt det positiva hållet.

Sverigedemokraternas skuggbudget för 2026 tar sin utgångspunkt från den skuggbudget vi presenterade för år 2025. I dåvarande plan för 2026 utlovades en garanterad ramhöjning om 1 procent för samtliga nämnder. I vårt budgetförslag för år 2026 sker en höjning i Drift- och servicenämnden med 2,11 procent (styret höjer med 0,56 procent), i Bildningsnämnden sker en höjning med 2,24 procent (styret höjer med 1,18 procent) och i Social- och arbetsmarknadsnämnden sker en höjning med 1,11 procent (styret höjer med 1,95 procent).

Detta visar en tydlig politisk skillnad där Sverigedemokraterna fortsätter att satsa mer på barn och unga jämfört med de styrande partierna. Själva anledningen till denna differens beror på att skolan varit underfinansierad under många år. Vi har även valt att öronmärka 1 miljon kronor specifikt för kultur och fritid då dessa två verksamheter är underfinansierade inom den underfinansierade nämnden. Vår ambition är dock inte att öronmärka exakt hur fördelningen av dessa pengar som ska se ut mellan fritidsverksamheten och kulturverksamheten. Detta överlåter vi till ansvarig nämnd att besluta om utifrån samtal med de två berörda cheferna.

Vi vill göra mer för att våra elever ska må bra i skolan, få bästa möjliga skolresultat och en givande fritid som utvecklar dem till skarpa och konstruktiva människor. Vi ska värna om alla generationer i Hallsbergs kommun och men barnen lägger grunden för vår framtid. De styrande partierna har fastnat i att förvalta kommunen, vi har en vision och vill utveckla kommunen. Men för att nå dit måste grunden ligga på plats, vi måste ha ordning och reda i ekonomin, i verksamheterna och i prioriteringarna. I Sverigedemokraternas budget finns många förslag för att bygga den grunden och visionen in till en bättre framtid.

Oscar Lundqvist

Oppositionsråd

2. Våra viktigaste ställningstaganden

- Arbeta aktivt med målet om att bli Sveriges bästa arbetsgivare.
- Inför arbete med nollbasbudget i syfte att renodla kommunens ekonomi.
- Kommunledningen uppdras att ha möte om återvandringsbidraget.
- Alla elever i Hallsbergs kommun ska gå ur grundskolan med gymnasiebehörighet.

- Personalen ska ges mer inflytande på sin arbetsplats.
- Vindkraftverk ska inte byggas inom en mils radie från natur- och vattenskyddsområden.
- Folkomrösta om Hallsbergs deltagande i Vätternvatten.
- Öka valfriheten kring skolmaten så att fler elever äter sig mätta.

- Inför språktest för anställda inom omsorgen.
- Självkostnadsprincip ska gälla för tolk mot de myndiga personer som lämnat etableringstiden.
- Årliga hyresförhandlingar ska införas och ersätter den fasta hyreshöjningen om 1 procent.
- Jobba aktivt för att motverka all form av välfärdsbrottslighet i Hallsbergs kommun.

- Inkludera områden för SMR (småskalig kärnkraft) i Översiktsplanen.
- Mobilförbud ska vara normen på kommunens samtliga skolor.
- Sluta ersätta kemikalier i städningen med enbart "Ultrarent", avjoniserat och avkalkat vatten.
- Inför frivilliga drogtester inom högstadieskolorna som en del i det förebyggande arbetet.

3. Grundläggande vision för Hallsberg

3.1 Förskola och skola

I Hallsbergs kommun ges alla barn en god uppväxt där kommunen finns som ett starkt stöd genom sina verksamheter. Lärandet håller en hög kvalitet där barn, föräldrar och anställda känner sig trygga i verksamheternas miljö. Hot, våld och droger förekommer inte i eller kring våra verksamheter. Kreativitet, ambition och nyfikenhet är ledstjärnan vi arbetar efter för att eleverna ska kunna nå sina kunskapsmål. Detta är betydande förutsättningar till att förbereda nästa generation för vuxenlivet och arbetsmarknaden.

3.2 Äldreomsorg

De äldre i Hallsbergs kommun har tillgång till Sveriges bästa äldreomsorg. Kommunens medborgare kan här åldras med värdighet. Den dag man får svårt att klara sig själv går kommunen in och erbjuder den hjälp som behövs för att den äldre ska kunna fortsätta leva ett tryggt och meningsfullt liv. De äldre kan med fördel bo kvar i sin invanda miljö, även om vård- och omsorgsbehovet ökar. Goda kunskaper i svenska språket är ett grundkrav för våra anställda, för att kunna upprätthålla fungerande kommunikation och tillgodose den erforderliga vård och omsorg som de äldre och övriga invånare förväntar sig.

3.3 Samhällsbyggnad

Hela kommunen utvecklas utefter respektive tätorts förutsättningar och behov. Ingen medborgare känner sig oförsvarligt missgynnad på grund av var i kommunen man är bosatt. Hallsbergs tätort har goda förutsättningar för att fortsatt utvecklas till småstad, vilket tillvaratas, utan att det sker på bekostnad av resterande tätorter. Underhåll av vägar och fastigheter är goda och ses som en prioriterad del för att upprätthålla ett gott välstånd. Den kommunala kollektivtrafiken förstärks för att skapa enkla, kostnadseffektiva och kontinuerliga kommunikationsvägar för resor inom kommunen. Där tillgång till noder för transport utanför kommunen är lättillgängliga för majoriteten av kommunens invånare.

3.4 Trygghet

Vår kommun är säker att vistas i, oavsett tid på dygnet. Den omliggande miljön reflekterar detta genom att vara väl belyst när mörkret faller in. Vi har trevliga och välskötta områden som ger en känsla av fridfullhet, inspiration och glädje. Missbruk, droger och kriminalitet tas på största allvar, där kommunen aktivt arbetar mot en nollvision kring sådana företeelser.

3.5 Arbetsmiljö

Hallsberg är en kommun som sätter sina medarbetares välmående och trivsel i främsta rummet. Vi har skapat en arbetsmiljö där varje medarbetare känner sig värdesatt, trygg och inspirerad i sin roll. Genom att arbeta aktivt med arbetsmiljöfrågor har vi eliminerat onödig stress, främjat balans mellan arbete och privatliv, samt byggt en kultur som stöttar personlig och yrkesmässig utveckling. Vi har också implementerat starka förebyggande insatser och flexibla arbetssätt som säkerställer att våra anställda har den bästa arbetsplatsen i Sverige.

3.6 Integration

Sammanhållning är ett ledord i vår kommun, där alla känner samhörighet och ingen står utanför. Alla vill bidra på olika sätt både inom och utanför kommunens gränser. Nyanlända jobbar hårt med att snabbt lära sig det svenska språket, för att snarast ta sig vidare med fortsatta studier eller för att gå direkt in i arbete. Antalet personer som är beroende av bidrag är låg i kommunen och nästan uteslutande handlar dessa om tillfälliga bidrag kopplat till omställning eller sjukdom. I vår kommun glöms ingen bort och vi jobbar aktivt med att stödja varje individ med att snabbt nå en egen försörjning.

4. Ekonomi

Vår målsättning med kommunens ekonomiska politik är att få bästa möjliga utdelning från varje erhållen skattekrona, i enlighet med principen om en god kommunal hushållning. Vi har länge föreslagit en sänkning från styrets överskottsmål om 1,6 procent, till att ligga på 1 procent. Styret väljer att fortsatt ligga kvar på 1,6 som överskottsmål, men klarar återigen inte av att nå upp till sitt eget överskottsmål. I vårt budgetförslag klarar vi att hålla vårt mål om 1 procent i överskott. Samtidigt som styrets förslag blir ett tydligt bevis för att vi hade rätt i våra tidigare budgetförslag.

Vår kommunala skuld kommer öka under perioden på grund av höga behov av nya investeringar. Här är det viktigt att låneskulden inte drar i väg till en ohållbar nivå och Sverigedemokraterna inför därför ett krav om att de långsiktiga lånen inte ska överstiga kommunens årliga intäkt. Vårt borgensåtagande är även högt, därför ska nya borgensåtaganden inte ske utan särskilda skäl.

- Resultatmålet ska uppgå till 1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Den långsiktiga skuldsättningen ska inte överstiga årets intäkter.
- Nya borgensåtaganden ska inte ske utan särskilda skäl.
- Kommunen ska aktivt söka alla statsbidrag som vi har rätt till.

4.1 Skattesats

Riksnittet för skattesatsen bland Sveriges kommuner är 20,67. Hallsbergs kommun ligger därav över snittet och tillhör de kommuner som har en relativt hög skattesats. Jämför man med kommunerna i länet så ligger vi dock bland de lägsta där endast Ljusnarsberg och Örebro har lägre. Ser man till riksnittet så finns definitivt argument för att sänka skattesatsen i Hallsberg, ser man dock till länets kommuner, och även vår egen ekonomi, försvagas de argumenten något.

- Skattesatsen fastställs till 21,55.

4.2 Utred skattesatsen i Hallsbergs kommun

Sverigedemokraterna vill säkerställa att vi har en skattesats som är i paritet med både vår befolkningsstorlek och demografin i kommunen. Vi vill därför starta en utredning som tittat på just detta, så vi tar befogade beslut. Detta behöver inte innebära att skattesatsen förändras, utan det ger en tydlig fingervisning kring om vi har landat rätt. Skulle det vara så att Hallsbergs kommun har helt rätt nivå på sin skattesats, så ökar det incitamenten att tydligare utreda vad vi betalar för, då många verksamheter lever med en väldigt smal budget.

- Påbörja en djupgående utredning gällande skattesatsen i Hallsbergs kommun, där hänsyn tas till vår geografiska situation, vår befolkningsstorlek, vår demografi, dagens kommunala utbud samt jämförelser mellan likartade kommuner i Sverige.
- Utredningens syfte är att ta fram data och information om lägesbilden kring Hallsbergs kommuns ekonomiska förutsättningar.

4.3 Resultatbudget

De styrande partierna har ett mål om att minst 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag ska vara årets resultat, för att dessa kvarvarande pengar ska kunna sparas för framtida investeringar. Detta mål på 1,6 procent har styret inte lyckats med på flera år, i denna budget når de bara upp till 1,16 procent. Sverigedemokraterna har ett lägre mål på 1,0 procent, vilket vi uppnår för 2026. I planperioden når vi inte upp till vårt överskottsmål då vi prioriterat att i första hand ge förhandsbesked till nämnderna om garanterad nivå av extra pengar. För planen 2027 ligger vi på 0,96 procent i överskott och för planen 2028 ligger vi på 0,72 procent i överskott. Vi uppnår därmed kraven för god ekonomisk hushållning under hela perioden.

Resultatbudget 2026–2028				
Belopp i miljoner kronor	Styrande 2026	SD Budget 2026	SD Plan 2027	SD Plan 2028
Verksamhetens nettokostnader	-1 225	-1 227	-1 272	-1 313
Varav avskrivningar	-63	-63	-66	-69
Verksamhetens nettokostnader	-1 225	-1 227	-1 272	-1 313
Skatteintäkter	873	873	903	937
Generella statsbidrag och utjämning	375	375	393	401
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag	1 248	1 248	1 296	1 338
Verksamhetens resultat	23	21	24	25
Finansiella intäkter	4	4	4	4
Finansiella kostnader	-12	-12	-15	-19
Resultat före extraordinära poster	15	12	12	10
Årets resultat	14,5	12,5	12,4	9,6

4.4 Balansbudget

Balansbudget 2026–2028				
Belopp i miljoner kronor	Styrande 2026	SD Budget 2026	SD Plan 2027	SD Plan 2028
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 541,7	1 539,7	1 706,1	1 825,0
Maskiner och inventarier	47,6	47,6	45,8	43,3
Finansiella anläggningstillgångar	43,0	43,0	43,5	44,0
Summa anläggningstillgångar	1 632,4	1 630,4	1 795,4	1 912,3
Omsättningstillgångar				
Förråd	11,5	11,5	11,5	11,5
Fordringar	125,0	125,0	130,0	140,0
Kassa och bank	70,0	70,0	70,0	70,0
Summa omsättningstillgångar	206,5	206,5	211,5	221,5
Summa tillgångar	1 838,8	1 836,8	2 006,9	2 133,8
Eget kapital	529,5	527,5	539,9	549,5
Varav årets resultat	14,5	12,5	12,4	9,6
Avsättningar				
Pensioner	144,7	144,7	144,0	144,3
Andra avsättningar	9,0	9,0	9,0	9,0
Summa avsättningar	153,7	153,7	153,0	153,3
Skulder				
Långa skulder	880,0	880,0	980,0	1 050,0
Korta skulder	300,0	300,0	310,0	320,0
Justeringspost	-24,4	-24,4	24,0	61,0
Summa skulder	1 155,6	1 155,6	1 314,0	1 431,0
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 838,8	1 836,8	2 006,9	2 133,8

4.5 Investeringsram

Investeringsram 2026–2029	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Belopp i miljoner kronor				
Nämndernas investeringsram	13,5	13,5	13,5	13,5
Kommunstyrelsen	2,0	2,0	2,0	2,0
Bildningsnämnden	1,8	1,8	1,8	1,8
Social- och arbetsmarknadsnämnden	1,5	1,5	1,5	1,5
Drift- och servicenämnden	8,2	8,2	8,2	8,2
Trafiksäkerhetsobjekt	1,0	1,0	1,0	1,0
Strategiska investeringar	229,7	250,1	189,0	150,0
Strategiska - Exploatering	20,0	20,0	20,0	20,0
Summa skattekollektivet	264,2	284,6	223,5	184,5
Investeringar - Vatten och avlopp (Avgiftskollektivet)	27,8	37,7	44,2	48,7
Exploatering - Vatten och avlopp (Avgiftskollektivet)	20,0	20,0	20,0	20,0
Summa avgiftskollektivet	47,8	57,7	64,2	68,7
Totalsumma investeringsram	312,0	342,3	287,7	253,2

4.6 Driftbudget

Driftbudget 2026–2028	Styrande 2026	SD Budget 2026	SD Plan 2027	SD Plan 2028
Belopp i tusen kronor				
Kommunfullmäktige	-1 033	-1 033	-923	-955
Sänkning ledamöter från 45 till 37.	0	0	130	141
Kommunstyrelsen	-50 710	-50 710	-50 178	-50 446
KS - Planeringsreserv oförutsedda händelser	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
Besparing planeringsreserv.	0	0	1 500	1 500
KS - Planeringsreserv riktade medel	-10 000	-10 000	-23 200	-26 700
KS - Löneökningstrymme	-25 648	-25 648	-51 001	-77 777
Drift- och servicenämnden	-42 851	-43 511	-43 728	-43 947
Uppräkning ramar 2,11 procent (styret 0,56 procent).	-240	-900	0	0
Garanterad uppräkning om 0,5 procent. (Ackumulerad skillnad i plan jämfört med förslag för år 2026).	0	0	-217	-436
Bildningsnämnden	-452 235	-456 958	-459 228	-461 524
Uppräkning ramar 2,24 procent (styret 1,18 procent).	-5 277	-9 000	0	0
Utökad ram Kultur och Fritid	0	-1 000	-1 000	-1 000
Garanterad uppräkning om 0,5 procent. (Ackumulerad skillnad i plan jämfört med förslag för år 2026).	0	0	-1 270	-3 566
Social- och arbetsmarknadsnämnden	-439 897	-436 296	-438 496	-440 689
Uppräkning ramar 1,11 procent (styret 1,95 procent).	-8 401	-4 800	0	0
Garanterad uppräkning om 0,5 procent. (Ackumulerad skillnad i plan jämfört med förslag för år 2026).	0	0	-2 200	-4 393
Taxe- och avgiftsnämnd	0	0	0	0
Revision	-744	-744	-766	-789
Valnämnd	-650	-650	-75	-650
Överförmyndarverksamhet	-3 557	-3 557	-3 664	-3 774
Transfereringar	-173 216	-173 216	-177 977	-183 217
Delsumma verksamheterna	-1 206 041	-1 207 823	-1 254 736	-1 295 968
Finansiella poster inklusive pension.	-19 214	-19 214	-17 385	-16 923
Verksamhetens nettokostnader	-1 225 255	-1 227 037	-1 272 121	-1 312 891

5. Kommunfullmäktigemål

Kommunfullmäktigemålen är Sverigedemokraternas väg för att nå visionen för Hallsberg och har delats in i fem områden. Kommunfullmäktigemålen är strategiska målområden för prioritering och utveckling. Till varje område finns en övergripande målformulering med ett antal mål som beslutas av kommunfullmäktige. Respektive nämnd ska till varje område prioritera och precisera nämndmål för sitt uppdrag och kommunens utveckling. Dessa mål är alltså direkt styrande för hur kommunens alla verksamheter kommer att prioritera och justera sitt arbetssätt.

5.1 Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart samhälle, där människors livskvalitet ökar

Hållbar kommun
1. Hallsbergs kommun har en god ekonomisk hushållning.
2. Hallsbergs kommun ska inte ha en orimlig miljö- och klimatpåverkan och kommunen ska aktivt arbeta för positiva miljöåtgärder.
3. Hallsbergs kommun ska ge förutsättningar för medborgare och näringsliv att bidra i arbetet med miljö- och klimatpåverkan.
4. Hallsbergs kommun ska ha ett positivt näringslivsklimat som bidrar till utveckling och innovationskraft.
5. Den övergripande skolfrånvaron ska minska och en nollvision införs kring den ogiltiga skolfrånvaron och skolfrånvaron som överstiger 15 procent.
6. Alla barn, unga, vuxna och familjer i kommunen ska erbjudas goda livsvillkor och ska så långt som möjligt erbjudas stöd och tidiga insatser.
7. Inom området civil beredskap ska Hallsbergs kommun värna civilbefolkningen, säkerställa att samhällsviktiga funktioner kan bedriva sin verksamhet samt stödja Försvarsmakten.
8. Hallsbergs kommun ska inte bidra till välfärdsbrottsligheten.
9. Hallsbergs kommun ska sträva efter att vara fri från illegala droger och drogmissbruk.

Styrets förslag till hållbar kommun
1. Hallsbergs kommun har en god ekonomisk hushållning.
2. Hallsbergs kommun ska minska sin miljö- och klimatpåverkan.
3. Hallsbergs kommun ska ge förutsättningar för medborgare och näringsliv att bidra i arbetet med miljö- och klimatpåverkan.
4. Hallsbergs kommun ska ha ett positivt näringslivsklimat som bidrar till utveckling och innovationskraft.
5. Skolfrånvaron ska minska.
6. Alla barn, unga, vuxna och familjer i kommunen ska erbjudas goda livsvillkor och ska så långt som möjligt erbjudas stöd och tidiga insatser.
7. Inom området civil beredskap ska Hallsbergs kommun värna civilbefolkningen, säkerställa att samhällsviktiga funktioner kan bedriva sin verksamhet samt stödja Försvarsmakten.

5.2 Kommunen ska verka för ett lärande genom hela livet

Livslångt lärande
1. Alla barn och unga ska ges goda förutsättningar genom uppväxt och skolålder.
2. Hallsbergs kommun ska säkerställa att alla elever går ur grundskolan med erforderliga kunskaper och med gymnasiebehörighet.
3. Hallsbergs kommun ska ha en gymnasieskola väl avvägd utifrån elevers efterfrågan och samhällets utveckling.
4. Elevernas meritvärde ska förbättras.
5. Hallsbergs kommun ska förbereda personer som står utanför eller inte har behövlig förankring på arbetsmarknaden så att de kan få sin försörjning tillgodosedd genom arbete eller studier.
6. Utbildningen inom SFI håller en hög kvalitet och säkerställer att eleverna får goda kunskaper i det svenska språket.
7. Lärarbehörigheten ska vara 100 procent i samtliga ämnen.

Styrets förslag till livslångt lärande
1. Alla barn och unga ska ges goda förutsättningar genom uppväxt och skolålder.
2. Hallsbergs kommun ska verka för bättre skolresultat.
3. Hallsbergs kommun ska ha en gymnasieskola väl avvägd utifrån elevers efterfrågan och samhällets utveckling.
4. Matematikresultaten ska förbättras.
5. Hallsbergs kommun ska förbereda personer som står utanför eller inte har behövlig förankring på arbetsmarknaden så att de kan få sin försörjning tillgodosedd genom arbete eller studier.

5.3 Hallsbergs kommun ska värna om och samverka med kommuninvånarna och vara lyhörd för idéer och synpunkter

Allas inflytande
1. Kommunens invånare ska ges möjlighet att delta i kommunens utveckling.
2. Elevers inflytande i undervisningen ska årligen öka.
3. Föreningar som arbetar aktivt med barn, unga, integration och mångfald ska stimuleras.
4. Insatserna inom Social- och arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter ska anpassas utifrån den enskildes behov där den enskilde ges möjlighet till delaktighet.
5. Hallsbergs kommun ska utveckla kanaler för medborgardialog.

5.4 Representanter för Hallsbergs kommun ska alltid ge ett professionellt bemötande och god service

God service
1. Kommunens verksamheter ska ha en hög tillgänglighet.
2. Vid kontakt med kommunen ska personer uppleva ett gott bemötande.
3. Digitaliseringen har en ökande del i det interna arbetet och i utbudet av tjänster till medborgarna.
4. Alla nämnder ska bidra till att förenkla kontakten med våra verksamheter.
5. Verksamheten ska organiseras utifrån kundens behov.
6. Personer i digitalt utanförskap ska ges likvärdig service.

Styrets förslag till god service
1. Kommunens verksamheter ska ha en hög tillgänglighet.
2. Vid kontakt med kommunen ska personer uppleva ett gott bemötande.
3. Ökad digitalisering i utbudet av tjänster.
4. Alla nämnder ska bidra till att förenkla kontakten med våra verksamheter.
5. Verksamheten ska organiseras utifrån brukarens/klientens behov.

5.5 I Hallsbergs kommun kan man som arbetstagare känna sig stolt att ha kommunen som arbetsgivare

Bra arbetsmiljö
1. Hallsbergs kommun ska vara Sveriges bästa arbetsgivare.
2. Hallsbergs kommuns personal känner sig delaktig och kan påverka sin arbetsplats.
3. Arbetsmiljön prioriteras i kommunens samtliga verksamheter.
4. Hallsbergs kommun ska tillvarata och vidareutveckla sin personals kompetens.
5. Hallsbergs kommun ska aktivt motverka all form av tystnadskultur inom den egna organisationen.

Styrets förslag till bra arbetsmiljö

6. Kommunövergripande

6.1 Hallsbergs kommun ska vara Sveriges bästa arbetsgivare

Vi ska erbjuda en god och trygg arbetsplats där de anställda trivs och växer i sina uppdrag. Hallsbergs kommun ska därför ändra sin målsättning från att bara vara en bra arbetsgivare, till att vara Sveriges bästa arbetsgivare. Att jobba för Hallsbergs kommun är något man ska känna stolthet över och något andra ska åtrå. Vi ska vara förebilden som andra kommuner och arbetsgivare tittar på och försöker ta efter. Med konstant fokus på arbetsmiljön skapar det nyttiga synergieffekter inom kommunens totala prestation. En kommun med den typen av stämpel kommer också vara extra intressant för företag att etablera sig i och för fler att vilja flytta till. Målet om Sveriges bästa arbetsgivare skapar därmed också en ny stolt förklaring kring Hallsberg som en arbetarekommun.

- Bra arbetsmiljö har högsta prioritet.
- Arbeta aktivt med målet om att bli Sveriges bästa arbetsgivare.
- Ofrivilligt delade turer ska inte tillåtas i Hallsbergs kommun.
- Ge personalen förbättrade möjligheter att påverka sin schemaläggning.
- Avveckla användningen av Hälsoscheman.
- Inventera vilka medicinska eller liknande insatser som skulle kunna omfattas av en möjlighet till bruttolöneavdrag. Dylaka insatser skulle kunna innefatta t.ex. ögonlaser- eller fertilitetsbehandlingar.
- Betala ut sjuklön redan första sjukdomsdagen och sluta tillämpa karensdagen/avdraget.
- En politiskt och religiöst neutral klädkod ska gälla för kommunens anställda.
- Positiv särbehandling ska inte förekomma inom Hallsbergs kommuns verksamheter.
- Säkerställ att givande avslutningssamtal sker för att uppmärksamma delar som kommunen kan behöva jobba vidare på för att vidareutveckla arbetsmiljön och rollen som Sveriges bästa arbetsgivare.

6.2 Minska antalet ledamöter i Kommunfullmäktige

Vi har idag en kraftig överrepresentation i Hallsbergs kommun kopplat till det antal ledamöter som är invalda i Kommunfullmäktige, jämfört med antalet röstberättigade i kommunen. Kommunallagens femte kapitel paragraf 5 föreskriver antalet ledamöter ett Kommunfullmäktige minst ska ha, men är även baserat på det antal ledamöter som är försvarbart baserat på kommunens storlek. Med dagens 45 ledamöter har vi idag en representation som mer ligger i nivå med en kommun av dubbla storleken. Sverigedemokraterna anser att representationen inte ska vara oförsvarligt hög, men heller inte oförsvarligt låg. För att ta fram ett försvarbart antal ledamöter utgår vi från tabellen nedanför som är baserad utifrån Kommunallagens föreskrifter.

Antal röstberättigade	Antal ledamöter
8 000	31
9 600	33
11 200	35
12 800	37
14 400	39
16 000	41

Antal röstberättigade i kommunen i valet 2022 var 12 606. Med andra ord ligger Hallsberg enligt tabellen i en nivå där 37 ledamöter är en försvarbar representation inför valet år 2026. Vi vill därför sänka dagens antal från 45 ledamöter till att nästa mandatperiod vara 37 ledamöter.

- Antalet ledamöter i Hallsbergs Kommunfullmäktige sänks till 37 ledamöter mandatperioden 2026–2030.

6.3 Vision och strategi för Hallsbergs kommun

Visioner och strategier finns i grunden redan i kommunen, de primära delarna beslutas varje år i samband med budget där Hallsbergs kommun har visionen "Det öppna Hallsberg". Men trots det så saknas ändå någon typ av substans. Vart vill vi egentligen? Sverigedemokraterna ser ett behov av att ta fram en konkret vision för Hallsbergs kommun och även framtagande av tydliga strategier för hur vi förverkligar denna vision. Hallsberg skulle kunna vara det verkliga navet i Sverige där allting händer och en plats dit alla vill ta sig, inte bara den där "tråkiga" kommunen man bara mellanlandar i när man ska byta tåg.

- En arbetsgrupp ska tillsättas innehållande representanter från alla partier och relevanta tjänstepersoner, för framtagande av en konkret vision för Hallsbergs kommuns utveckling.
- En tydlig och mätbar strategi ska tas fram för att nå målen som tagits fram i den nya gemensamma visionen för Hallsbergs kommun.

6.4 Nollbasbudget

Hallsbergs kommun står inför stora ekonomiska utmaningar liksom många, om inte alla, kommuner och regioner i vårt land. Förklaringarna varför är många, differens mellan åldersgrupper med fler äldre att försörja och fler yngre att ta hand om, är en. Kraftigt ökad befolkning via invandring där infrastrukturen i landet inte har hängtt med, är en annan. Grundförklaringen är på kommunal nivå bara delvis relevant, självklart måste problematiken bakom en minskad skattekraft identifieras och lösas i sin helhet, men i den takt som skattekraften minskar ser vi ingen kommunal lösning kring detta på kort sikt. Vi landar allt som oftast in i de tre olika diskussionerna lokalt: mer generella bidrag från staten, öka skatten eller att införa besparingskrav i verksamheterna. Vår kommun, till skillnad från många andra kommuner, sticker ut när det kommer till att faktiskt hålla sig inom sin budget. Detta är bra och helt i linje med hur det borde skötas i hela landet. Men att hålla sig inom budget betyder inte alltid att man gör allt så bra som man borde. Vi är en av de kommuner som lägger minst pengar i landet inom skolan. Något vi nu ser effekterna av då meritvärdet hos de elever som går ur grundskolan är näst sämst i hela landet. Med mer resurser skulle vi ha alla möjligheter att ha en av Sveriges bästa skolor. Det har även genom åren sparats in på underhåll på bland annat vägar men även fastigheter, detta är i längden kapitalförstörelse och ska ses som en ren katastrof.

För att en gång för alla komma till rätta med ekonomin och inte enbart småjustera varje år på en ackumulerad budget, krävs ett omtag. Det måste till ett grundläggande arbete, där varje utgift kommunen har ska ifrågasättas utifrån lagkrav, nödvändighet, negativa/positiva effekter och om det kan göras billigare men bättre eller på ett annat sätt. En nollbasbudget bygger på att man börjar om från noll och noggrant går igenom varenda utgiftskrona. Med detta kan man inte bara för sig själv presentera i detalj vad man lägger pengarna på, det skapar också öppna och transparenta möjligheter för politisk prioritering och diskussion. Arbetet med en nollbasbudget är dock extremt arbetskrävande och tar lång tid att genomföra, även för en mindre kommun som Hallsberg. Målet med detta är att renodla ekonomin och tydligt ha grepp om varenda skattekrona för att stå rustad inför framtidens utmaningar många år framöver. Arbetet med nollbasbudget ska ses som ett komplement till den ackumulerade budgetprocessen och inte en ersättare. Nollbasbudgetens syfte är att ta fram konkreta planeringsförutsättningar inom lämpliga intervaller, så att en ackumulerad budget kan pågå ett antal år, utan risk för att gamla eller inaktuella beslut har negativ ekonomisk påverkan, för att säkerställa att vi ständigt nyttjar våra skattemedel på ett effektivt sätt.

- Påbörja arbetet med en nollbasbudget, där alla utgifter redovisas ned till enskild krona och klassificeras utefter relevanta grupperingar för enkel överblick kring kommunens totala ekonomi. Där politisk prioritering kan genomföras med god bakgrund kring vad som är tvingat enligt lag och vad effekterna blir om man minskade eller tog bort en utgift.
- Kommunstyrelsens förvaltning uppdras att ta fram en lämplig intervall för varje nollbasbudget, spannet mellan nollbasbudgeterna får dock inte överskrida 10 år. Tiden mellan intervaller används standardförfarande med ackumulerad budget.
- Den första framtagna nollbasbudgeten ska senast ligga till grund för beslut av budget 2026.

6.5 Utveckla Fyrens verksamhet

Fyren har som primärt syfte att minska frånvaron hos kommunens elever. Fyrens verksamhet har tidigare skett inom formen av ett projekt, men har beslut om att permanentas. En av de stora anledningarna till de låga skolresultateten i Hallsbergs kommun beror just på den höga skolfrånvaron från en oroande hög andel av eleverna. Fyrens verksamhet är idag väldigt liten och har inte kapaciteten att hjälpa alla kommunens elever som har behov av hjälp från Fyren. Sverigedemokraterna drev tidigare frågan om att permanenta Fyren, vilket hörsammades av de styrande partierna. Nu vill vi gå in i nästa fas genom att utveckla Fyrens verksamhet så att vi i snar framtid kan nå nivån att alla elever som behöver Fyrens hjälp och stöd, ska få det.

- **Fyrens verksamhet ska utvecklas med det långsiktiga målet att alla elever ska få stöd och hjälp av Fyren om det är i behov av det.**

6.6 Folkomrösta om Hallsbergs kommun ska utveckla sitt deltagande i Vätternvatten

Vätternvatten är som ett samarbetsprojekt och kommunalt bolag som ägs och hanteras av Örebro kommun, Kumla kommun, Hallsbergs kommun och Lekbergs kommun, för att ta vatten från Vättern och leverera det som dricksvatten till ägarkommunerna. Sverigedemokraterna är skeptiskt inställda till projektet på grund av dess risker, den skuldsättning den försätter kommunen i och den slutliga kostnaden för abonnenterna. Sverigedemokraterna upplever att många invånare delar samma oro och ofta är mer skeptiska kring deltagandet än vad Sverigedemokraterna är. I grunden är det orimligt att Hallsbergs kommun väljer att ingå i den här typen av bolag och projekt om stödet för det skulle vara lågt i kommunen. Skulle det dock visa sig finnas ett stort stöd av väljarna, så skapar det ett helt annat lugn att för Hallsbergs kommuns del fortsätta att vara en del av Vätternvatten. Därför vill Sverigedemokraterna pröva frågan i samband med ordinarie val.

- **I samband med ordinarie val år 2026 ska en folkomröstning hållas gällande om Hallsbergs kommun ska utveckla sitt deltagande i Vätternvatten.**

6.7 Folkomrösta om att återbygga Folkets Hus

Det har gått 11 år sedan Folkets Hus och välkända "Grottan" revs i Hallsberg. Inför valet 2022 gav Socialdemokraterna sken om att ett nytt Folkets Hus var på ingång. Detta har inte blivit verklighet och det var heller egentligen inte aktuellt när kommunledningen valde att kommunicera ut det. I dagligt tal var det utspelet att beskriva som "valfläsk". Många har därmed uttryckt välförståelig besvikelse sedan dess. Men med över ett decennium i ryggen sedan rivningen av Folkets Hus uppkommer frågan om intresset för ett nytt Folkets Hus är en viktig fråga för invånarna i Hallsbergs kommun eller ej. För att få ett tydligt svar på frågan om kommunen ska återbygga Folkets Hus, så vill Sverigedemokraterna låta folket rösta om saken. En folkomröstning är endast vägledande och resultatet är inte bindande. Ett svar från väljarna skulle därmed vägleda kommunen om detta är en fråga som ska prioriteras eller begravas för gott, för i dagsläget lever frågan i limbo och det är läge att ta sig ur det stadiet.

- **I samband med ordinarie val år 2026 ska en folkomröstning hållas gällande om Hallsbergs kommun ska återbygga Folkets Hus.**

6.8 Stärkt medborgarinflytande och ökad transparens

Det är av stor vikt att kommuninvånarna känner sig delaktiga i de kommunala beslutsprocesserna och att folkvalda har god insyn i alla kommunens verksamheter. Vi vill därför att beslut i särskilt viktiga och övergripande frågor ska föregås av kommunala folkomröstningar, rådslag eller undersökningar. För insynens skull ska samtliga partier också erbjudas insynsplatser i bolagsstyrelser, nämnder och utskott, om partiet inte innehar en ledamots- eller ersättarplats i det forumet.

- **Beslut i särskilt viktiga och övergripande frågor ska föregås av kommunala folkomröstningar, rådslag eller undersökningar.**
- **Inventera vilka ytterligare metoder som är möjliga och lämpliga för att inhämta kommuninvånares synpunkter, t.ex. genom en ökad dialog på sociala medier.**
- **Alla partier som är invalda i kommunfullmäktige ska ha rätt till insynsplatser i bolagsstyrelser, nämnder och utskott, om partiet inte innehar ledamots- eller ersättarplats i det forumet.**

6.9 Bättre upphandling

Det har i tidigare upphandlingar framkommit att företag inte efterlevt kraven som varit ställda i upphandlingar av kommunen. Detta är ett utbrett problem i hela landet och vår kommun ska inte vara dumnaiv när det kommer till sådant. Syftena med att ställa krav i upphandlingar blir nämligen helt verkningslösa om de inte efterföljs i verkligheten. Det är även än värre när kommunen själv inte heller vet eller med säkerhet kan svara på om kraven har efterlevts eller ej.

Kommunen väljer idag att fokusera på inköp av ekologiska produkter, som ofta importeras från andra länder för att sänka kostnaden. Skillnaden mellan importerad ekologisk mat från utlandet och konventionellt producerad mat från Sverige är högst marginell och i flera fall har konventionellt producerad mat från Sverige haft högre kvalitet än den importerade ekologiska maten. För att minska på utsläppen och säkerställa kvaliteten på den inköpta maten vill vi i första hand köpa in lokalproducerad mat och endast animaliska alternativ som följer kraven enligt svensk djurskyddslagstiftning.

- **En policy ska införas för att tillse att ingångna avtal och krav följs när det kommer till upphandlade tjänster.**
- **Andelen lokalproducerade livsmedel som kommunen köper in ska öka.**
- **Animaliska livsmedel ska endast köpas in från producenter som uppfyller kraven enligt svenska regelverk och i motsvarande nivå med svensk djurskyddslagstiftning.**
- **Vegetabiliska livsmedel ska i första hand köpas in från lokala producenter och i andra hand ifrån vårt närområde och anpassas efter säsong.**

6.10 En drogfri kommun

För att nå mål om en drogfri kommun måste vi börja med att säkerställa att våra egna anställda inte missbrukar droger. Syftet är inte att döma ut eller försvåra för människor med drogproblematik, utan i stället erbjuda stöd för att bryta denna destruktiva ovana. Medborgare ska känna sig trygga i att kommunens representanter föregår med gott exempel och är helt drogfria.

- **Rutiner och regelverk ska uppdateras i syfte att införa obligatoriska drogtestar i samband med anställning. Detta ska genomföras även under anställningen om misstanke kring drogmissbruk finns.**
- **För ferieanställning i kommunens egen regi ska ett villkor vara att ungdomen accepterar att göra ett slumpmässigt drogtest.**

6.11 En mer företagervänlig kommun

Kommunen ska i högre utsträckning prioritera att skapa ett gott företagsklimat för småföretagen. Det kan vi göra dels genom att förbättra den kommunala servicen till företag och genom att förändra hur kommunen upphandlar sina avtal. Allt för ofta ställs idag för skarpa skall-krav i kommunala upphandlingar som får till följd att de små företagen slås ut. Vi menar att upphandlingar i stället ska utformas på ett sådant sätt att det gynnar små och lokala företag. Detta kan vi göra genom att minska storleken på kontrakt, förbättra och förenkla information, förlänga anbudstider och dela upp större upphandlingar i mindre delar. En annan viktig del är att skapa goda kontaktytor med det lokala näringslivet. Ett viktigt fokus är att underlätta för ungdomar som söker feriejobb och skapa ingångar för ungdomar på arbetsmarknaden. Vi behöver även utreda vilka parametrar som är viktiga för det lokala näringslivet och sätta in åtgärder på områden där Hallsbergs kommun har förutsättningar att förbättra sin företagervänlighet. Syftet ska vara att med aktiva insatser förmå kommunen att stiga i de mätningar som görs, med målsättningen att Hallsbergs kommun ska bli en av landets mest lokalföretagervänliga kommuner.

- Rimligare skall-krav i kommunala upphandlingar. Upphandlingar bör utformas för att i högsta grad gynna kommunen och det lokala näringslivet.
- Den administrativa bördan som drabbar företagare ska minimeras genom att både tillsynsavgifter och regelverk ses över. Målsättningen ska vara att Hallsbergs kommun ska framstå som den minst byråkratiska kommunen.
- Kommunen ska eftersträva att minska storleken på kontrakt genom att dela upp upphandlingar i mindre delar.
- Öka kontaktytorna mellan näringslivet och ungdomar som söker ferieanställning. Kommunens engagemang ska fokuseras till att skapa ingångar på arbetsmarknaden för ungdomar.
- Hallsbergs kommun ska vara lyhörd inför de lokala företagens behov.
- Utred vilka parametrar som är viktiga för det lokala näringslivet och sätt in åtgärder på områden där Hallsbergs kommun har förutsättningar att förbättra sin företagervänlighet.

6.12 Inköp av konst

Konst är en viktig del i att skapa en gemytlig miljö både inomhus och utomhus i kommunen. Det finns en grundläggande inställning att konst ska beröra. Många har tolkat det som att provokation, skapa diskussion och även skapa starka, oftast negativa känslor, är konstens roll. Att konst ska beröra ställer vi oss bakom, men känslorna vi vill förmedla är harmoni, kärlek, trygghet, känsla av lokalkännedom, historik och samhörighet. Därför vill vi att den konst som kommunen köper in ska reflektera dessa känslor.

Vid nybyggnation har det nästan blivit fullt ut vedertaget att en procent av investeringskostnaden ska läggas på konstutsmäckningar. Detta är i sig ett trevligt initiativ, men det har blivit allt för vanligt att konst köps in bara för att det måste köpas in, för att man ska handla upp de pengar man fått tilldelat. Grunden ska vara att konst köps in för att skapa mervärde, inte att man ska köpa in endast för köpandets skull. Därför vill vi inte att enprocents regeln efterföljs i kommunen. Då vi i stället ska fokusera på att köpa in den mängd konst vi anser behövs. Självklart kan mängden variera beroende på projekt och byggnation, vilket då gör att vi ofta lägger lägre än en procent på konst, men ibland mer.

- När konst köps in av kommunen ska tidlös och klassisk konst som ger uttryck för och harmoniserar med kommunens historia, lokala identitet och fysiskt bebyggd miljö, sättas framför utmanande samtidskonst.
- Enprocents regeln ska inte tillämpas i Hallsbergs kommun.

6.13 Utred om Vätternvatten verkligen är det bästa alternativet för Hallsberg

Vätternvatten är ett projekt som går ut på att forsla vatten från Vättern och sedan vidare till anslutna kommuner. Planerna är att vattnet går via en bergstunnel från Vättern till ett nytt vattenverk i Hallsberg. Därefter levereras vattnet via ledningar till Hallsbergs kommun, Kumla kommun, Lekebergs kommun och Örebro kommun. Detta förväntas vara i drift runt år 2035.

Utöver att delägarkommunerna kommer gå i borgen för miljardbelopp, så bedöms vattenkostnaden för anslutna abonnenter öka med 400 kronor per månad.

Hallsbergs kommun tar idag sitt primära vatten från sjön Tisaren. Detta sker via ett samarbete med Kumla kommun som renar vattnet i Blacksta och försörjer sedan både Kumla kommun och stora delar av Hallsbergs kommun med rent dricksvatten. Örebro kommun och Lekebergs kommun har ett gemensamt vatten- och avlopssystem då Lekeberg en gång i tiden tillhörde Örebro kommun. Dessa två kommuner och Kumla kommun har begränsade möjligheter att tillgodose det ökade vattenbehovet, samt ha ett system med reservvatten. Hallsbergs kommun har dock helt andra förutsättningar då vi utöver Tisaren även kan nyttja sjön Sottern. Med andra ord måste inte Hallsbergs kommun vara en del av Vätternvatten för att säkra framtida vattenförsörjning.

När Kumla kommun kopplar in sig på Vätternvatten, så minskar förbrukningen markant från sjön Tisaren. Sottern skulle därmed kunna användas som reservvattentäkt, eller vise versa, för Hallsbergs kommun. Det skulle dock kräva utbyggnad och stora justeringar i kommunens befintliga VA-nät, eventuellt skulle ett nytt vattenverk behöva byggas i Hallsbergs kommun, om det inte går att lösa fortsatt användning av vattenverket i Blacksta. Sverigedemokraterna vill därför utreda vilken lösning som faktiskt är bäst för vår kommun och vilken lösning som dessutom är billigast för våra abonnenter. Skulle utredningen landa i att vattenförsörjning i egen regi är billigare, då vill Sverigedemokraterna att Hallsbergs kommun avslutar sitt deläggande i Vätternvatten.

- **Utred kostnaderna för vattenförsörjning i egen regi där reservvattenlösning ingår.**
- **Om utredningen visar att vattenförsörjning i egen regi är billigare för kommunen och dess invånare, ska Hallsbergs kommun avsluta sitt deläggande i bolaget Vätternvatten AB och påbörja planering och projektering för utökad vattenförsörjning i egen regi med en reservvattentäkt.**

6.14 Vildsvinskött som nytt köttalternativ

Med fokus på lokalproducerade livsmedel vill Sverigedemokraterna utreda möjligheterna att börja köpa in vildsvinskött som en del av kommunens verksamheters vardagliga kost. Vildsvinskött är inte bara att anses som lokalproducerat utan även etiskt riktigt, då vildsvin per automatik levtt ett fritt och naturligt liv. Vid ett eventuellt införande skulle detta också innebära att fler vildsvin skjuts, vilket är ett ansenligt önskemål från boende på landsbygden.

- **Utred möjligheterna att köpa in vildsvinskött som ytterligare ett köttalternativ till våra verksamheters menyer.**

6.15 Utöka kommunens attraktivitet riktat till barn och familjer

Det finns stora möjligheter för Hallsbergs kommun att utvecklas för att skapa mervärden och öka attraktiviteten för våra egna medborgare. Kommunen behöver dock inte bekosta allt sådant själv, utan kan på olika sätt försöka locka företag att vilja etablera sig i vår kommun. Här vill vi se att man lägger extra fokus på att locka företag som skulle göra det trevligare och roligare för barn och familjer. Syftet ska vara att göra Hallsbergs kommun till en levande kommun för alla åldersgrupper och vara en attraktiv plats för barnfamiljer.

- **Uppvakta privata aktörer genom att uppmuntra och attrahera uppbyggnad av attraktioner och näringar som riktar sig till barn och familjer inom kommunens gränser.**

6.16 Förbud tiggeri på allmän plats

Det organiserade tiggeriet är fortfarande utbrett i vårt land och även i vår egen kommun. Det har i dokumentärer från bland annat Kalla Fakta och i andra granskningar framkommit att tiggeriet i stort styrs av ligor som tjänar stora summor på att utnyttja människor. Varje gång en person ger pengar till en tiggare, så är man med och bidrar till dessa ligor. Vi ska inte ha ett samhälle där personer utnyttjar vår snällhet eller tvingar människor till dessa uppgifter. Den mest effektiva åtgärden är därför att strypa möjligheten för det organiserade tiggeriet att verka i vår kommun och helst även i resterande delar av vårt land. Därför vill vi utreda vilka platser vi bör inrätta ett tiggeriförbud och därefter ett år senare utvärdera om dessa förbud har tillsett att tiggeriet inte längre förekommer i vår kommun.

- Införande av tiggeriförbud i Hallsbergs kommun ska utredas och införas i enlighet med utredningens utpekade platser.
- Ett år efter införande ska beslutet följas upp och utvärderas för att säkerställa tillfredsställd effekt.

6.17 Utökad tillgänglighetsanpassning

Att ha en tillgänglig kommun är en grundförutsättning för att kommunen ska vara välkomnande för alla. Trappor och höga trösklar är dock ett stort problem för många av våra medborgare, det är därför viktigt att lägga större fokus på denna fråga, för att öka andelen lokaler och fastigheter som är anpassade till en bättre tillgänglighet. Detta kan ske genom att statsbidrag som riktas till tillgänglighetsanpassning i sin helhet subventioner strategiskt viktiga tillgänglighetsåtgärder, såväl i kommunala som privata byggnader. Ett annat förslag är att överväga införande av ett tillgänglighetspris för att uppmärksamma och uppmuntra goda exempel och engagemang för ökad tillgänglighet.

- Intensifiera arbetet för att fler lokaler anpassas till personer med funktionsvariation genom att kommunen intar en mer aktiv roll i förhållande till fastighetsägare.
- Badplatser och friluftsanläggningar ska i högre grad tillgänglighetsanpassas.
- Kommunalt stöd för tillgänglighetsanpassningar ska ses över för att se hur statsbidrag och EU-bidrag bättre kan tillvaratas och för att offentliga satsningar på tillgänglighet får reella genomslag i kommunen.
- Ett tillgänglighetspris bör införas för att uppmärksamma och uppmuntra goda exempel och engagemang för ökad tillgänglighet.

6.18 Ta fram plan för fler trygghetsboenden och alternativa boenden för äldre

Att fortsatt få leva i sin vardag, fast man har behov av mer medicinsk hjälp är viktigt för alla och i synnerhet de äldre. Trygghetsboenden är ett bra koncept som ger goda möjligheter att ha full kontroll i sin vardag, samtidigt som erforderlig hjälp finns i den direkta närheten. Vi vill att en plan tas fram för hur vi kan utöka antalet trygghetsboenden, så att fler äldre har det som alternativ i stället för omsorgsboende. Vi vill även att man gör en enkätundersökning bland invånare över 60 år, för att identifiera deras önskemål och intressen kopplat till alternativa boenden.

- Ta fram en plan för hur vi ska öka antalet trygghetsboenden i kommunen. Utöver kommunal etableringen ska utgångspunkten vara att trygghetsboenden kan bedrivas i privat likväl som kommunal regi.
- Genomföra en enkätundersökning bland invånare äldre än 60 år, för att skapa en bild över intresset och behovet av alternativa boenden.

6.19 Utökade radonmätningar i kommunen

Radon är en viktig fråga som vi i en motion har tryckt på och som resulterade i att kommunen inventerade sina fastigheter för att mäta och åtgärda radon. Det uppmärksammades då stora brister eftersom radonmätningar inte hade skett inom betydande stor del av kommunens fastigheter. I många av de fastigheter som dock hade haft en mätning, var det i få av dessa som en ny mätning hade gjorts efter 10 år. Kommunen har nu bättrat sig inom det interna arbetet med radonfrågan, men kommunen har fortfarande en viktig uppgift i att se till att andra fastighetsägare också gör radonmätningar och att dessa sker kontinuerligt vart tionde år. Kommunen bör därför ha ökad kontakt med kommunens fastighetsägare för att via information och andra lämpliga medel se till att just detta sker. Den här frågan är ett viktigt grundläggande led i att säkerställa våra invånares hälsa.

- **Stärk fokuset på radonfrågan inom kommunen och via informationsinsatser och andra lämpliga medel se till att alla fastighetsägare inom kommunen gör kontinuerliga radonmätningar och eventuella åtgärder i sina fastigheter.**

6.20 Få fler hörande som kan svenskt teckenspråk

Det finns en återkommande problematik där hörande och döva lever i två skilda världar. Det finns egna kulturer och nästan ett helt eget parallellt samhälle. Kommunikationssvårigheterna är den återkommande boven och är ett problem som vi egentligen inte skulle behöva ha i Sverige. Vi kan inte lära döva att höra, men vi kan lära hörande att teckna. Därför vill Sverigedemokraterna att Hallsbergs kommun drar sitt strå till stacken för att utöka andelen medborgare som kan svenskt teckenspråk.

- **Utredar förutsättningarna för utökade utbildningsinsatser kring svenskt teckenspråk.**
- **Ta fram en samverkansmodell mellan kommunens verksamheter, företag, föreningar och civilsamhället med det gemensamma målet om att öka andelen teckenspråkiga i Hallsbergs kommun.**

6.21 Inkludera områden för SMR (småskalig kärnkraft) i Översiktsplanen

Små Modulära Reaktorer, eller SMR, är kärnkraft i småskaligt format och en teknologi som går framåt för varje år. Fyra sådana reaktorer byggs just nu i Kina, Ryssland och Argentina och ser ut att även ha en lovande framtid i Europa och i Sverige. En viktig faktor för att underlätta utbyggnaden av denna typ av energilösning i framtiden är att kommuner runt om i landet gjort ett förarbete där man dels visat en öppenhet att detta byggs i den egna kommunen, samt pekat ut övergripande områden som anses passande för ändamålet.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande, utan har som syfte att skapa en heltäckande bild för kommunens utveckling, som i ett senare skede kommer brytas ned i detaljplaner. Då utbyggnad av SMR inte ligger på tapeten i närtid, passar det därmed bäst att ta med SMR i det pågående arbetet med uppdaterad Översiktsplan, för att se om Hallsbergs kommun har bra områden som skulle passa för en framtida etablering av SMR.

- **Framtida etablering av SMR tas med i kommande uppdatering av Översiktsplanen, med utpekade områden där SMR skulle kunna vara aktuellt. För att underlätta om en aktör framöver önskar etablera SMR i Hallsbergs kommun.**

6.22 Vindkraft och solenergi

Det en övertro på vindkraften i Sverige men som år efter år börjar raseras hos förespråkarna. Vindkraften har många problem, bland annat det uppenbara i att vindkraft endast producerar el när vädret tillåter. Men energieffekten varje verk producerar högst varierande. Sverige har idag två stora utmaningar när det kommer till elproduktion. Det primära är behovet av en utbyggd elproduktionen i sin helhet. Vårt samhälle har aldrig tidigare varit så beroende av just el. Utökningen av elfordon, tekniska enheter och en gigantisk omställning inom industrin, kräver en massiv produktion av el och att den finns tillgänglig på en prisvärd nivå. Vindkraftverken i sig medför även flertalet negativa aspekter för närområdet där de är placerade. Förutom att medföra buller, dödar ett enskilt vindkraftverk i snitt tio fåglar per år. De snurrande bladen eroderar även när de utsätts för vind, regn, snö och is. Små bitar av plast lossnar då från ytan och sprids vidare ut i naturen. Enligt uppskattningar släpper ett vindkraftverk ifrån sig omkring sex ton mikroplaster under sina 15 år. Det är lika mycket mikroplaster som bildäcken från 90 bilar släpper ifrån sig på ett år, men här hamnar allt på samma begränsade yta. Vindkraften kan därmed inte klassas som miljövänlig, trots att den som bekant inte släpper ut särskilt mycket koldioxid. Därför vill vi inte ha vindkraftverk i närheten av våra naturskyddsområden. Det ska säkerställas i översiktsplanen att inga utpekade områden för vindkraft finns inom en mils radie från ett natur- eller vattenskyddsområde. Vi ser dock med fördel att man fortsätter och gärna intensifierar arbetet med att installera solpaneler på våra fastigheter. Detta primärt för att sänka kostnaderna för vår elförbrukning, samtidigt som vi till viss del är med och producerar el till övriga nätet de gånger produktionen överstiger förbrukningen och minskar vårt behov av el från elnätet.

- **Omarbeta översiktsplanen med specifikt fokus på att utpekade platser för vindkraft inte ligger inom en mils radie från natur- och vattenskyddsområden.**
- **Utöka arbetet med att installera solpaneler på kommunens fastigheter.**

6.23 Jobba aktivt för att motverka all form av välfärdsbrottslighet i Hallsbergs kommun.

Välfärdsbrottsligheten har ökat enormt de senaste decennierna och den organiserade brottsligheten tjänar nu mycket mer på denna kriminalitet än på narkotika. Genom infiltration eller bolagskonstruktioner knyter de till sig kompetenser som behövs, exempelvis jurister, läkare och andra kunniga personer vilket gör det svårt, komplicerat och tidsödande att förhindra kriminaliteten. Vi ser ingångar till olagligt agerande inom många områden; ekonomiskt bistånd, personlig assistans, hemtjänst, bygglov, avfallshantering och personalintensiva branscher där arbetslivskriminalitet är vanligt förekommande, upphandlingar, missbruk med personnummer, felaktiga bostadsregistreringar, HVB-hem, familjehem, förskrivning av läkemedel, felregistrering av diagnoser, bedrägerier med föreningsbidrag, infiltrering vid anställning, vårdgivare som utför och får betalt för samma vård i olika regioner. Under pandemin såg vi exempel på hur man nästlade sig in i testverksamheten. Sverige är ett av de länder i världen som ligger högst gällande tilliten i befolkningen och det ger många bra effekter som exempelvis större engagemang, ökad legitimitet för demokratin och en minskad risk för korruption. Den samhällsförändring som skett de senaste årtiondena naggar dock den svenska tilliten hårt och krafttag behövs för att vända den negativa spiralen. Demokratin och samhällssystemen är hotade av den skenande välfärdsbrottsligheten. Många avtal som kommuner har är tillitsbaserade, där exempelvis ett företag skickar in en faktura på det arbete som utförts och kontrollen sker i efterhand. LOU, lagen om offentlig upphandling är exempel på tillitsbaserade avtal. Genom att medvetandegöra för alla anställda och trycka på att arbetet emot välfärdsbrottslighet är mycket viktigt, kan man mobilisera många som har kunskap och uppmärksamhet när det dyker upp oklarheter.

- **Utbilda personal om välfärdsbrottslighet, vilken form den tar och hur den kan identifieras.**
- **Utveckla samverkan för att effektivt motverka och avslöja välfärdsbrott.**
- **Införa rutinmässiga kontroller och genomlysningar för att upptäcka felaktiga utbetalningar.**
- **Utred möjligheter för automatiserade system som kan varna vid misstänkta avvikelser i ansökningar eller utbetalningar.**

6.24 Utökad bakgrundskontroll vid nyanställning

Den radikala islamist som anställdes som lärare och sedan köptes ut när det upptäcktes han var åtalad för våldtäkt, har visat på en tydlig sak. Kommunens bakgrundskontroller vid anställning är oerhört bristande. I vanliga fall brukar kommuner kunna sopa sådant lite under mattan just för att man inte har krav på sig att ta utdrag från belastningsregistret och därför inte visste bättre. I detta fall, eftersom det är en anställning som handlar om att arbeta med barn, så finns faktiskt det kravet. Ändå kunde den här personen anställas då det uppenbarligen inte fanns tillräcklig info i belastningsregistret. Privata företag och även statliga myndigheter, brukar ha som grund att kolla igenom personers sociala medier och göra en snabb webbsökning på individen, innan de slutligen anställs. Detta är alltså långt ifrån integritetskränkande, utan ren vardag i övriga samhället. Det finns även kommuner som agerar på det här sättet vid nyanställning, bland annat Södertälje kommun. Hade Hallsbergs kommun gjort samma sak, så hade man ganska snabbt uppmärksammat personens problematiska bakgrund inom Islamiska staten och då troligen inte anställt honom i kommunen som lärare.

I tider där det finns uppenbara problem i kommunikationen där personer på SÄPO:s lista inte noteras i belastningsregistret, då måste kommunen göra mer själv. I sak handlar detta om ren kvalitetshöjning vid rekrytering, samtidigt som vi bättre säkerställer att vi inte anställer potentiellt farliga individer.

- **Hallsbergs kommun ska omgående införa utökade bakgrundskontroller vid nyanställning enligt Södertälje kommuns modell.**

6.25 Hyr ut tomma lägenheter på Blomsterängen till studenter

I dagsläget står flera lägenheter tomma på vård- och omsorgsboendet Blomsterängen i centrala Hallsberg. Även om behoven för dessa lägenheter kommer att finnas framöver så är vi just nu i ett läge där de tomma lägenheterna bara kostar kommunen pengar. Ett sätt för att försöka få intäkter för att täcka upp dessa kostnader, är genom att erbjuda korttidskontrakt för studenter. Även om inte Hallsberg är en studentstad, så tar det knappt 20 minuter att ta tåget in till Örebro. Det kostar inte Hallsbergs kommun något att öppna upp för möjligheten och de positiva effekterna av att bland yngre och äldre går det att se fina exempel på både i Sverige och i andra länder. Det enda potentiella hindret är om Länsgården, som är Blomsterängens fastighetsägare, skulle ha några invändningar. Fördelarna för Hallsbergs kommun om fler studenter började bo i Hallsberg är dock många, därav är frågan intressant att undersöka och potentiellt även att införa.

- **Hallsbergs kommun ska införa möjligheten att upprätta korttidskontrakt utan besittningsrätt för uthyrning av lägenheter på Blomsterängen till studenter.**
- **Hyreskostnaden för dessa kontrakt ska vara reducerad då studenter inte använder den annars påkopplade servicen.**

7. Digitalisering

7.1 Webbsända kommunfullmäktigemöten

Det är Sverigedemokraternas förtjänst att Hallsbergs kommun ens sänder sina fullmäktigemöten på webben. Dels för att vi under mandatperioden 2018–2022 använde vår vågmästarroll för att få igenom detta förslag som inkom från Moderaterna år 2019. Men hade inte Sverigedemokraterna arbetet aktivt för att motverka beslutet som togs den 26 februari år 2024 om att avsluta webbsändningen, så hade webbsändningen garanterat inte startat upp igen redan den 22 april samma år.

Sverigedemokraterna kommer alltid att försvara webbsändningen av kommunfullmäktige, då vi ser detta som en viktig demokratifråga och att politiken ska vara så transparent som möjligt. I alla lägen där webbsändningen hotas eller ifrågasätts, kommer Sverigedemokraterna vara dess starkaste väktare och försvarare.

- **Kommunfullmäktiges möten ska sändas via webben på obestämd framtid.**

7.2 Verksamhetsutveckling

Digitalisering har blivit ett ganska brett begrepp och få vet knappt vad det egentligen innebär. Att köpa in en massa teknik för sakens skull, börja använda Microsoft Teams eller föra in mer och mer saker i surfplattor är bara en liten del av digitaliseringen. Digitaliseringens primära syfte är att dra nytta av dagens teknik för att underlätta och förbättra verksamheternas effektivitet. Vardagen för våra anställda, våra elever och våra medborgare ska förbättras genom kommunens digitaliseringar. Blir det svårt, krångligt eller skapar hinder, så är det en dålig satsning. Därför vill vi inte se digitalisering som en separat del av våra verksamheter, utan att det är en naturlig del i verksamhetsutvecklingen. Med det synsättet blir det enklare att utvärdera om ett teknikköp eller en programvara har utvecklat verksamheten eller inte. Skulle sådana implementeringar i stället skapa hinder eller ineffektivitet för verksamheten, så har man inte utvecklat verksamheten. Därav ska all tidigare benämnd "digitalisering" alltid bedömas utifrån om det kommer vara en verksamhetsutveckling eller ej.

- **Digitalisering ska vara en naturlig del av verksamhetsutvecklingen och alltid bedömas utifrån om den faktiskt utvecklar verksamheten och dess effektivitet.**

7.3 Bättre tillgång för äldre

Det är många äldre som mer och mer hamnat i ett digitalt utanförskap. I takt med att digitaliseringsprocessen fortskrider blir också fler kommunala tjänster svårtillgängliga för de som inte äger en smartphone, surfplatta eller dator. Ett annat hinder är att internetuppkoppling saknas eller är undermålig. Här måste kommunen lägga ett större fokus för att hjälpa äldre att få tillgång till internet.

Ett annat problem, primärt på landsbygden, är dålig täckningsgrad av det mobila nätet. Dessa radioskuggor måste identifieras och lösas på de platser där hemtjänstens mobila telefoner inte har mottagning eller där digitala larm riskerar att tappa kopplingen. I takt med att de fasta telenäten monteras ned, har täckningsgraden på det mobila nätet fått en väsentlig betydelse för en fungerande hemtjänst och ska vara tillförlitlig.

- **Genomför åtgärder för att ge fler äldre tillgång till internetuppkoppling.**
- **Utifrån behov ska kommunen aktivt föra dialog med berörda externa parter i syfte att säkerställa att det finns sådan mobil täckningsgrad inom kommunen som hemtjänstens telefoner och digitala larm är beroende av.**

7.4 Enklare, mer transparent och mer informativ demokrati

Kommunens webbplats uppdaterades för något år sedan med syfte att vara mer lättöverskådlig och modern. Tyvärr valde man inte att utveckla webbplatsen för att förbättra informationen kring politiska beslut eller politiska ställningstaganden. Det är idag svårt att ens hitta olika partiers motioner eller interpellationer på webbplatsen. Har man tur hittas de inbakade i en handling eller i ett protokoll, men det finns inga tydliga uppställningar kring vad varje parti eller förtroendevald har gjort eller föreslagit under mandatperioden. Här vill vi se att webbplatsen utvecklas och tar direkt inspiration från Riksdagens webbplats. Förutom lättillgängliga dokument och beslut som lagts fram, går det även där att se exakt vad enskilda ledamöter har föreslagit och även sagt i talarstolen. Kommunen håller fortfarande på med arbetet att implementera webbsända kommunfullmäktigemöten. I samband med det arbetet lämpar det sig väl att bygga ut resterande delar av webbplatsen för att förbättra informationen kopplat till det politiska arbetet.

- **Kommunens webbplats ska utvecklas med ett sökbart och användarvänligt register över politiska dokument som t.ex. motioner, interpellationer och enkla frågor. Inspiration bör hämtas från Riksdagens motsvarande webbplats.**

8. Invandring och integration

8.1 Bekämpa islamistisk fundamentalism

På bara några decennier har antalet våldsbejakande islamiska extremister gått från att vara ett nästan okänt fenomen i Sverige, till att nu vara betydligt fler till antalet än det samlade antalet höger- och vänsterextremister. Samtidigt vet vi att runt den hårda kärnan av våldsbejakande extremister så finns många som inte själva är våldsbejakande, men som stödjer islamistiska idéer som kvinnans underordnande, förföljelse av sexuella minoriteter, straff för händelser mot religionen, att lagstiftning ska vara baserad på sharia och andra extrema åsikter som egentligen inte hör hemma i en västerländsk liberal demokrati. Den hårda kärnan av våldsbejakande extremister och den omgivande islamistiska miljön, utgör tillsammans ett direkt hot mot Sverige på flera plan. Dels mot vår fysiska säkerhet och mot många av de värderingar och friheter som vi européer länge tagit för givna. Därför är det av största vikt att kommunen gör vad den kan för att motverka att denna miljö får fäste i kommunen.

- Upprätta rutiner för att kunna kontrollera och kartlägga förekomsten av IS-återvändare till kommunen och i den utsträckning det inte uppenbart strider mot de lagar kommunen har att förhålla sig till, förvägra dylika att ta del av den kommunala välfärden, som t.ex. försörjningsstöd och bostad.
- Kommunen ska ha som policy att dra in de kommunala bidragen till föreningar eller studieförbund som bjuder in homofoba, antivästliga eller teokratiska hatpredikanter.

8.2 Uppmärksamma hederskulturen i Hallsbergs kommun

Hederskultur syftar på normer och värderingar där familjens eller släktens heder ses som överordnad individens rätt till frihet och självbestämmande. Inom sådana hedersrelaterade sammanhang kan individers beteenden kontrolleras eller begränsas för att bevara hedern, särskilt i frågor som rör sexualitet, relationer och könsroller. Detta kan i sin förlängning leda till psykiskt, fysiskt eller socialt våld samt andra former av hedersrelaterat förtryck. Att hederskulturen existerar och är aktiv i både Sverige och i Hallsbergs kommun, är i sig inga nyheter. Kommunen arbetar idag med detta primärt inom ramen för våld i nära relation. Men det samlingsbegreppet fångar inte fullt ut in hederskulturen och bör ses som ett snarlikt men separat problem. Vid sökningar på just hederskultur på Hallsbergs kommuns webbplats, så dyker inget specifikt upp kopplat till just hederskultur. Jämför man med andra kommuner, så som Ale kommun, så har de ett separat avsnitt med information till individen. Det finns därmed behov av att Hallsbergs kommun tydliggör sitt arbete i frågan, både för att öka medvetenheten och för att underlätta för drabbade att söka stöd. Det är högst rimligt att kommunen till att börja med lägger till ett liknande avsnitt på sin webbplats, som Ale kommun har gjort på sin. Detta underlättar för utsatta individer i Hallsbergs kommun att hitta rätt information och tillvägagångssätt för att kunna hantera och i bästa fall ta sig ur det förtryck man utsätts för. Ett komplement till detta är även att berörd personal i kommunen, både inom Socialtjänsten och förskola/skola, utbildas om hederskultur och hur man identifierar den. På så vis kan kommunen bättre hjälpa sina medborgare när de utsätts för hedersförtryck eller olika former av hedersvåld.

- Hallsbergs kommun ska uppdatera sin webbplats med utökad information till individer som utsätts för hedersförtryck, i likhet med hur Ale kommun valt att hantera det.
- Hallsbergs kommun ska utbilda personalen, primärt inom Socialtjänsten och förskola/skola, om hederskultur. För att effektivt kunna identifiera och hjälpa personer som utsätts av hedersförtryck.

8.3 Integrationsplikt för nyanlända

Svensk invandringspolitik har alltför länge präglats av en kravlöshet som i praktiken motverkat nyanländas etablering på arbetsmarknaden. Detta ska ändras och den egna individens ansvar ska tydliggöras. Vikten av att lära sig det svenska språket, göra sig anställningsbar, komma i egenförsörjning och anpassa sig efter svenska normer och värderingar ska understrykas genom att införa integrationsplikt för nyanlända. Denna plikt ska innebära att nyanlända ska ha god närvaro på och göra framsteg inom SFI, genomgå kurs och klara prov i samhällsorientering och följa de insatser som kommunen erbjuder för att komma i arbete. Om individen frångår dessa krav utan giltiga skäl, ska ekonomiskt bistånd dras in.

- Integrationsplikt ska införas.
- Samhällsorienteringen för nyanlända invandrare ska utvecklas.
- Förutsättningarna att införa praktik som ett obligatoriskt steg i SFI-utbildningen ska utredas.

8.4 Stimulera frivillig återvandring

De personer vars mål är att återvända till hemländerna saknar ofta incitament att integreras i det svenska samhället. Det kan då vara en god lösning att underlätta återvändande. Särskilt ska det komma i fråga för de som saknar skyddsbehov och självförsörjning och därmed saknar ekonomiska möjligheter att på egen hand genomföra detta. Det finns även invandrare som inte funnit sin plats i Sverige eller i Hallsbergs kommun, som inte är medvetna om de generösa återvändningsbidrag som staten erbjuder. Här har kommunen ett särskilt ansvar att säkerställa att berörda medborgare är införstådda i sina möjligheter till stöd, så man kan göra ett informerat val att frivilligt återvända.

- Förslag på insatser ska tas fram som syftar till att stimulera och underlätta återvandring för invandrare som vill återvända till sina ursprungsländer.
- Hallsbergs kommun ska i samråd med staten genomföra en informationskampanj om det generösa återvändningsbidrag som staten erbjuder.

8.5 Minimera kommunens mottagande av asylsökande

När en asylsökande fått uppehållstillstånd anvisar Migrationsverket en kommun som ansvarar för mottagandet av henne eller honom. Sedan år 2016 är kommunerna genom lagstiftning ålagda att ta emot en viss volym nyanlända som varierar utifrån de årliga förutsättningarna. Möjligheten ska där utredas att från kommunens sida driva ärende för att pröva bosättningslagen i förhållande till det grundlagsskyddade kommunala självbestämmandet. De som anvisats till Hallsberg av Migrationsverket bör under etableringstiden i första hand i kommunens regi placeras i boenden i andra kommuner, för att undvika framväxten av utanförskapsområden i Hallsbergs kommun. Om det ej är möjligt och om det gäller myndiga personer utan barn bör boenden ordnas i tillfälliga och ändamålsenliga bostäder utanför det ordinarie bostadsbeståndet. I tredje hand bör nyanlända som anvisats till kommunen erbjudas tillfälliga bostadskontrakt under etableringstiden, vilka som mest kan sträcka sig till två år.

- Kommunen ska driva ärende för att pröva bosättningslagen i förhållande till det grundlagsskyddade kommunala självbestämmandet.
- I första hand tilldela boende för asylsökande som anvisats till kommunen, i andra kommuner för att undvika framväxten av utanförskapsområden i kommunen.
- I andra hand ska myndiga asylsökande personer utan barn som anvisats till kommunen, ordnas boende i tillfälliga och ändamålsenliga bostäder utanför det ordinarie bostadsbeståndet.
- I tredje hand ska nyanlända som anvisats till kommunen, erbjudas tillfälliga bostadskontrakt under etableringstiden, vilka som mest kan sträcka sig till två år.

8.6 Tolkkostnaderna ska minska

Vi har idag alldeles för många personer som inte lär sig språket, trots att de varit i landet i flera år. Incitamenten att lära sig förstärks inte när kostnadsfri tolk ofta erbjuds för att kommunicera med kommunen. En översyn ska göras av kommunens kostnader för tolkning. Utgångspunkten ska vara att anpassa tillhandahållandet av kostnadsfri tolkning till personer över 18 år endast i den utsträckning det uppenbart är en skyldighet för kommunen enligt lag. En självkostnadsprincip för myndiga personer som lämnat etableringstiden ska utredas.

- En översyn ska ske gällande kommunens kostnader för tolkning.
- Utred en självkostnadsprincip för tolk mot myndiga personer som lämnat etableringstiden.

8.7 Säkerställ att utbildningen inom SFI är ändamålsenlig

SFI utgör grunden för nyanlända att lära sig det svenska språket. Utan erforderliga språkkunskaper uppkommer många problem. Viktiga delar som studier och att vara en tillgång på arbetsmarknaden försvåras om språkkunskaperna inte ligger på en god nivå. Därför måste vi säkerställa att utbildningen är ändamålsenlig och uppfyller sitt syfte.

- Utvärdera och analysera SFI:s nuvarande verksamhet i syfte att säkerställa att den är ändamålsenlig för alla elever oavsett ursprungsland.

9. Trygghet

9.1 SSPF – Förbättrad samverkan och samarbete mellan socialtjänst, skola, polis och fritidsverksamhet

Hallsbergs kommun arbetar i enlighet med denna metod, som handlar om att sekretesshinder ska minimeras och att socialtjänst, skola, polis och fritidsverksamhet ska samverka mellan varandra även i individärenden. Detta är en fundamental del i det förebyggande arbetet. Här har Hallsberg legat i framkant och det ska vi fortsätta att göra. Ändringar i lagar har gjort och kommer att göra det lättare att strukturera upp detta på ett effektivare sätt än idag.

- **Fortsätt utveckla SSPF-samarbetet i Hallsbergs kommun samt ha återkommande utvärderingar så arbetet hela tiden utvecklas.**

9.2 Förebyggande arbete mot bedrägerier riktat till sårbara grupper

Det är tyvärr vanligt förekommande att äldre och andra sårbara grupper ofta utsätts för olika försök av bedrägeri. För att motverka att våra mer sårbara grupper faller för dessa bedragare, ska kommunen göra sin del för att via olika informationsinsatser försöka begränsa andelen som drabbas. Social- och arbetsmarknadsnämnden uppdras att utveckla det förebyggande arbetet i förhållande till äldre och andra särskilt sårbara grupper, för att med informationsinsatser förebygga brott som bedrägerier, kontokortsstöld och identitetskapningar.

- **Social- och arbetsmarknadsnämnden uppdras att utveckla det förebyggande arbetet för att med informationsinsatser förebygga bedrägeri och andra liknande brott mot äldre och andra särskilt sårbara grupper.**

9.3 Stå upp för brottsoffren

För varje brott mot enskild person som begås, finns det också minst ett brottsoffer som alltför ofta glöms bort i debatten. Där är det viktigt att kommunen står upp för brottsoffren och visar att man faktiskt bryr sig om dem. Ett konkret exempel på hur kommunen skulle kunna underlätta livet för brottsoffer är skadeståndshanteringen. När ett brottsoffer blir tilldömt ett skadestånd, är det vederbörande som sedan ansvarar för kontakten med gärningspersonen för att få sitt skadestånd utbetalt. Detta kan uppenbart medföra många påfrestande turer för en redan utsatt människa. Här ska kommunen utreda i vilken mån vi kan bistå brottsoffret i ett sådant ärende. Vi ser även behov av att inrätta särskilda kontaktpersoner just för äldre, som då kan finnas som stöttning när man blivit utsatt för brott.

- **Säkerställ att äldre brottsoffer får en särskild kontaktperson och i varje fall där det önskas ges rätt stöd.**
- **Utred i vilken mån det är möjligt att bistå brottsoffer som har utdömts skadestånd för att minimera obehag av att själva behöva kontakta och driva in en fordran från gärningspersonen.**

9.4 Kamerabevakning

Vi är en relativt förskonad kommun när det kommer till brottslighet jämfört med andra kommuner i vårt län. Men även här sker det till och från olika typer av brott, varav skadegörelse ligger som det mest frekventa. Det finns därmed fog för att göra en översyn kring eventuellt vilka platser som kamerabevakning eller trygghetskameror skulle vara önskvärt.

- Kommunen ska se över vilka platser som är i behov av kamerabevakning i syfte att förebygga och lagföra brott och öka den upplevda tryggheten.
- Kommunen ska i samråd och samverkan med Polisen verka för att trygghetskameror uppförs på platser där det utifrån en analys är lämpligt.

9.5 Stötta nattvandringen i kommunen

Otryggheten breder ut sig i samhället där gängkriminella börjat rekrytera i allt yngre åldrar. Hallsbergs kommun har till synes varit relativt förskonad från detta samhällsfenomen. Men verkligheten kom i kapp när gängkriminella greps i Stockholm, men var hemmahörande i Hallsberg. Ett viktigt sätt för att dels störa de gängkriminella och skydda våra ungdomar är nattvandringar. Ett försök till sådant projekt startades av föräldrar, men har tyvärr blivit vilande på grund av för lågt deltagande. Intresset att skydda våra unga är i sig inte lågt, det är snarare livspusslet och andra engagemang som har fått gå före.

Nattvandringar är viktiga men det är också viktigt att de sker kontinuerligt. Då de fullt ideella krafterna inte mäktat med detta, så har Hallsbergs kommun ett ansvar att stötta sådant arbete. Antingen genom att bygga upp en aktiv kommunal funktion som arbetar med nattvandringar och som tar hjälp av medborgarna, där någon form av arvodesmodell skulle kunna vara en tillräcklig morot för att tillräckligt många föräldrar skulle kunna tänka sig att delta mer kontinuerligt.

Via svar på förslag från Sverigedemokraterna har styret lovat oss att kommunen ska arbeta mer aktivt med nattvandringen, vilket vi kommer bevaka aktivt så att det verkligen sker.

- Hallsbergs kommun ska arbeta aktivt med att ha kontinuerliga nattvandringar i kommunens tätorter.
- Stödfunktioner, strategier, arvodesmodeller och andra ekonomiska incitament ska utredas för framtagande av en arbetsmetod som säkerställer att kontinuerliga nattvandringar sker i samarbete mellan kommunen och civilsamhället.

10. Kommunstyrelsen

10.1 Kommunledningen uppdras genomföra möte med nationella samordnaren om frivillig återvandring

Staten har erbjudit ett informationsmöte om att öka den frivilliga återvandringen. Detta möte har Kommunstyrelsens ordförande valt att tacka nej till. Frågan om frivillig återvandring är inte oviktig och ska inte användas som ett socialdemokratiskt politiskt spel för gallerierna. Hallsbergs kommun har ett ansvar att hålla sina medborgare informerade och ska inte medvetet försöka undanhålla informationen om statens generösa återvandringsbidrag.

- **Kommunledningen uppdras att genomföra ett möte med nationella samordnaren Teresa Zetterblad om hur Hallsbergs kommun kan hjälpa till att öka den frivilliga återvandringen.**

10.2 Utökad besöksnäring

En levande kommun bygger inte enbart på att folk vill bo i kommunen. Turism och allmänna besök till kommunen stärker våra lokala företag och ökar kommunens anseende utåt. En utveckling har skett de senaste åren, där bland annat en del större företag har etablerat sig, men Hallsbergs kommun saknar en riktig "pull factor" som stimulerar och lockar folk att besöka och konsumera i vår kommun. Förutom att fortsatt vara vänligt inställd mot företag som önskar etablera sig, som förutom ökad besöksnäring även skapar utökade arbetstillfällen inom kommunen. Så finns det också mycket som kommunen själv kan göra för att skapa denna lockelse som gör Hallsberg mer attraktivt för både invånare och utomstående. Här saknar vi en direkt handlingsplan för att nå sådant mål och vill därför se att en sådan upprättas.

- **Kommundirektören ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att utveckla besöksnäringen i Hallsbergs kommun.**

10.3 Förbättrad arbetsmiljö

Den kommunala verksamheten består av en bred mängd olika arbetsuppgifter, med väldigt olika förutsättningar och olika typer av belastningar. Grunden ska vara att alla anställda i kommunen har den bästa möjliga arbetsmiljön inom sitt område, att alla anställda känner sig sedda och hörda. Samt ges goda möjligheter till att stärka sin kompetens och ha god sammanhållning inom sitt arbetslag. Inom frågan om arbetsmiljö finns alltid saker man kan göra bättre och frågan är, och ska alltid vara, en aktiv sådan. Det är därför viktigt att kontinuerligt se över hela kommunens verksamhet för att identifiera brister och självklart också identifiera vad som fungerar riktigt bra.

- **Kommundirektören ges i uppdrag att göra en bred översyn av vilka åtgärder som är mest lämpade i syfte att generellt stärka de personalvårdande resurserna och förbättra arbetsmiljön inom hela kommunens verksamhet.**

10.4 Hedersförtryck och våld i nära relation

Hedersförtryck och våld i nära relation är två delar som ofta drabbar primärt kvinnor och barn. Detta är något som samhället inte accepterar, problemet för oss är dock att lyckas identifiera när sådant sker. För kommunen är detta ett svårt arbete, då det ofta sker på hemmafronten och sällan upptäcks förens våldet och förtrycket pågått under alldeles för lång tid. Detta är en viktig fråga och vi tror att bästa sättet att hantera detta är genom att arbeta mer centralt. I vanliga fall är det skolan som på separat håll upptäcker en elev som har dåliga förhållanden i hemmet. Socialtjänsten jobbar primärt på sitt håll och även Polisen som fristående statlig myndighet, gör sin beskärda del. Kommunikationen och engagemanget från kommunens alla delar måste sammanslås på ett bra sätt för att uppnå ökad styrka i att hantera denna oerhörda problematik.

- **Kommundirektören ges i uppdrag att utreda om resurser för kommunens arbete mot våld i nära relationer och hedersförtryck bör samlas kommunövergripande för att uppnå ökat samarbete och ökad styrka.**
- **Kommundirektören ges i uppdrag att ta fram en tydlig handlingsplan som beskriver hur man som anställd i kommunen ska agera när man kommer i kontakt med någon som man misstänker kan vara utsatt för hedersförtryck eller våld i nära relation.**

11. Drift- och servicenämnden

11.1 Inför årliga hyresförhandlingar

Drift- och serviceförvaltningen har länge varit hårt hållna till att hyresökningarna varje år legat fast på en ökning om bara 1 procent. Ser man på den vanliga marknaden så är årliga hyresökningar om 3–4 procent nära på en etablerad standard. Det övergripande syftet med årlig hyresökning är att täcka de ökade kostnaderna för drift och underhåll. Denna fasta och låga hyresökning är en del av en dold besparing hos de styrande, vilket är anledningen till att Hallsbergs skola har en så låg hyra och även en lägre skolpeng per elev.

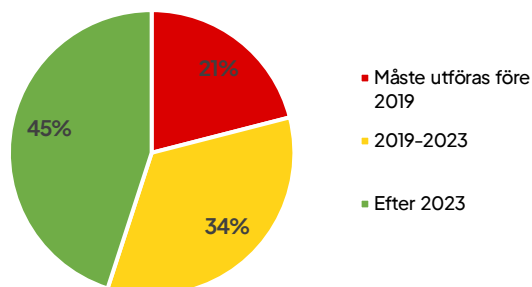
När intäkterna för hyra inte stämmer överens med kostnadsökningarna så minskar även möjligheterna varje år att hålla den nivå på underhållsarbete som krävs. Detta sänker värdet på fastigheterna och hyresgästerna får en sämre standard. För att täcka upp kostnaderna när behoven blir för stora för att ignorera så krävs det att kommunen måste låna pengar för att göra större och dyrare insatser än vad som annars hade behövts.

Denna dåliga cykel vill Sverigedemokraterna nu bryta genom att häva den årliga hyreshöjningen om 1 procent och i stället låta drift- och serviceförvaltningen få förhandla om hyreshöjningarna utifrån rådande behov och kostnadsökningar.

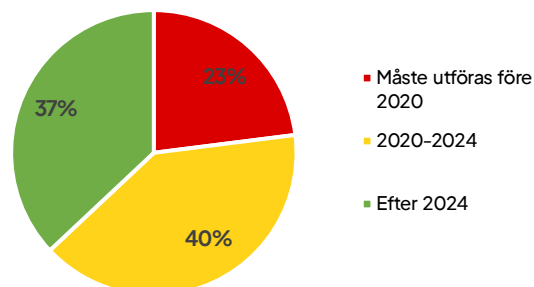
- Den årliga hyreshöjningen om 1 procent hävs.
- Drift- och serviceförvaltningen får i uppdrag att årligen förhandla hyreshöjning med sina hyresgäster utifrån rådande behov och kostnadsökningar.

11.2 Vägunderhållet ska prioriteras

Beläggningsstatus Gator, 2018

Beläggningsstatus Gator, 2019

Vägunderhållet i kommunen är grovt eftersatt, glädjande nog verkar styret ha insett det med och nu infört årliga investeringsanslag till Drift- och serviceförvaltningen på nivån om 8 miljoner kronor. Detta har krävts av både oss och förvaltningen i många år. Sverigedemokraterna kommer fortsatt bevaka frågan så att vägunderhållet inte förbises eller sparas in på i framtiden.

- Underhållsarbetet för vägarna ska ligga i nivå för att upprätthålla god standard, där framtagna underhållsplan följs för att åtgärda de vägar som idag är undermåliga.

11.3 Ett byggande som tar hänsyn till viktiga värden

Vid byggnation är det viktigt att sätta trygghetsperspektivet främst. Varierad bebyggelse kan vara att föredra, då stora industriområden visserligen är trygga att vistas i på dagen, men otrygga att passera nattetid. Att bygga bostäder och verksamheter i nära anslutning till varandra ökar också chansen att invånarnas jobb ligger i nära anslutning till bostaden och därmed kan eventuellt både transporter och långa restider undvikas. Att ta hänsyn till omgivningen när det byggs nytt borde vara en självklarhet. Traditionsrika områden med stark kulturell prägel behöver särskilt beaktas för att inte riskera att förvanska områdets karaktär. Av samma anledning ska stor försiktighet iakttas när det gäller byggnader med starkt symbolvärde som kraftigt avviker från västerländsk byggnadstradition och som regel ska dessa inte tillåtas.

- **Ett trygghetsperspektiv ska genomsyra all stadsbyggnad.**
- **Beakta närhetsprincipen vid ny bostads- respektive verksamhetsbyggnationsplanering.**
- **Kommunen ska uppmuntra byggande av bostäder som svarar mot samhällets önskemål.**
- **Eventuella förtätningar av staden måste ske respektfullt.**
- **Visa hänsyn till det lokala kulturarvet vid nybyggnation.**
- **Byggnader med starkt symbolvärde och som kraftigt avviker från svensk eller västerländsk byggnadstradition ska som regel inte vara tillåtna.**

11.4 Bättre information vid ombyggnation eller avstängda vägar

När kommunen behöver göra vägarbeten eller andra insatser som påverkar personer eller verksamheter vid platsen, så ska detta tydligt informeras alla i området i god tid före det att arbetet startar. Det har redan påtalats att kommunen brustit i den saken både under arbetet med den felaktigt byggda refugen på Samzeliigatan och vid borttagandet av farthindren på Esplanaden. Kommunikationen mellan kommunen och dess medborgare måste förbättras och ständigt utvärderas.

- **Drift- och serviceförvaltningen ska inrätta förbättrade rutiner för att genom uppsökande dialog och informationsgivning involvera och informera lokala intressenter när det planeras praktiska eller fysiska förändringar.**

11.5 God hantering av kommunens skyltar

Underhållet och hanteringen av kommunens skyltar och vägskyltar ska hålla god standard. Dels för att säkerställa trafiksäkerhet, att gällande föreskrifter tydligt informeras och för att undvika uppfattningar om en dåligt skött kommun. Just skyltar i olika slag är något som brukar vara det första mötet man stöter på när man anländer eller passerar igenom kommunen. Därför är det av vikt att frågan prioriteras för att skapa ett trevligt intryck och säkerställa god säkerhet på väg.

- **Åtgärder ska vidtas för att smutsiga och dåligt underhållna skyltar ombesörjs i lämplig regi.**

11.6 Upprätta skyndsamt en aktuell underhållsplan för kommunens samtliga fastigheter

Det må anses underligt att en punkt som denna finns med i en oppositionsbudget. Detta talar sitt tydliga språk generellt kring hur denna kommun har skötts historiskt. Inte nog med det, det finns även flertalet byggnationer i kommunen där kommunen själv inte vet vem som är ägare eller vem som har ansvaret för underhåll. Detta är en renodlad katastrof och trots att arbete med detta tursamt nog har börjat inventeras under denna mandatperiod, så går det tyvärr alldeles för långsamt. Att kommunen inte har full koll på de fastigheter man har ägt i årtionden är en skandal och detta arbete måste ges en betydligt högre prioritet.

Enligt information från Drift- och serviceförvaltningen ska detta arbete snart vara avslutat. Vi kräver därför en skarp deadline för att säkerställa att detta faktiskt avslutas snarast och att det faktiska underhållsarbetet kan ta fart på allvar.

- **Samtliga av kommunens ägda fastigheter ska inventeras och ha en upprättad och aktuell underhållsplan senast den sista december 2026.**

11.7 Utökad belysning för att öka den upplevda tryggheten

Kommunen är på sina platser dåligt upplyst, bland annat saknar Ekoparken i Hallsbergs tätort helt belysning, vilket till och med gör det svårt för folk att nyttja denna yta när mörkret faller in. En översyn behövs för att se över behovet av utökad belysning för att öka den upplevda tryggheten och var belysning bör upprättas på uppskattade platser som annars är svåra att nyttja när naturligt ljus avtar.

- **Drift- och serviceförvaltningen uppdras göra en översyn om hur och var ytterligare belysning kan bidra till en ökad trygghet runt om i kommunen.**
- **Drift- och serviceförvaltningen uppdras göra en översyn kring var ytterligare belysning behövs för att uppskattade platser fortsatt ska kunna nyttjas även vid mörker.**

11.8 Sluta städa med avjoniserat vatten

Vi har ifrågasatt både kostnaden och effektiviteten av att sluta städa med kemikalier och enbart städa med "ultrarent vatten". Efter både egna efterforskningar och den debatt som skedde i ämnet, så är det tydligt att ingenting riktigt försvarar fortsatt användning av avjoniserat vatten, dess enda fördel är att vattnet i sig saknar kalk och därmed inte lämnar några kalkfläckar. Sverigedemokraterna har inget principiellt emot att man önskar minska användningen av kemikalier, men städningen ska vara effektiv, både i sitt resultat och i sin kostnad. Idag har vi ytor som alltså inte är så rena som de borde vara, samtidigt som det har kostat mer att komma fram till samma resultat som lite såpa och vatten lätt hade klarat bättre i kombination.

Forskningen är rätt enig i att avjoniserat vatten inte får några extra egenskaper eller att det skulle bli "mer hungrigt" än vanligt vatten och att det därför skulle väga upp till nackdelen av att inte längre tillföra någon typ av kemikalie. Hallsbergs kommun har låtit sig luras av de företag som säljer detta "mirakel" vatten och beslut har fattats som inte bygger på evidens.

- **Sluta ersätta kemikalier i den kemikaliefria städningen med avjoniserat vatten.**
- **Sluta med kemikaliefri städning och börja med miljövänlig städning.**
- **Miljövänliga kemikalier ska tillåtas i den ordinarie städningen.**
- **Andra kemikalier ska tillåtas vid städning, om erforderliga skäl till dess användning finns.**

12. Bildningsnämnden

12.1 Tydliggör vår faktiska kvalitet i barnens utbildning

Nuvarande statistik över lärarbehörigheten i kommunens skolor visar enbart hur stor andel av de anställda lärarna på en viss skola som innehar lärarlegitimation. Statistiken visar inte om lärarna är utbildade och legitimerade i de specifika ämnen som de undervisar i. Det förekommer att en lärare som är utbildad och legitimerad i två ämnen (t.ex. historia och religion) undervisar i flera, eller helt andra ämnen (t.ex. engelska), än vad läraren är utbildad i. Vi anser därför att nuvarande statistik är otillräcklig.

Som huvudman är kommunen ansvarig för att skollagen och behörighetsförordningen följs. Vi vill att Bildningsförvaltningen utför en sammanställning som utgår från ett elevperspektiv, där det redovisas hur stor andel av elevernas lärare som är utbildade och legitimerade i det specifika ämne som lärarna undervisar klassen i. Detta ger kommunen en mer relevant bild av hur skollagen efterlevs.

- Bildningsförvaltningen får i uppdrag att för Bildningsnämnden redovisa en sammanställning över i vilka ämnen varje klass undervisas av en lärare som är behörig i aktuellt ämne, samt i vilka ämnen varje klass undervisas av en lärare som saknar behörighet i det ämnet.

12.2 Inför projekt med en tredje stående maträtt grundskolan för att säkra att eleverna äter sig mätta

Det är ett återkommande problem att elever inte äter tillräckligt eller att de hoppar över måltider i skolan. Detta för att den mat som erbjuds inte är tillräckligt anpassad för vad eleverna själva vill äta. Detta skapar i sin tur koncentrationssvårigheter för eleverna vilket gör det svårare för dem att ta till sig av utbildningen. I media uppmärksammades att Kilbergsskolan i Bollnäs nu infört köttbullar och makaroner som ett stående tredje alternativ, just för att bekämpa problemet med elever som inte äter.

Valet av vad som ska ingå i skolans menyer är byggt på att utbilda eleverna kring olika typer av maträtter och utsätta elever för en bredare matkultur än man kanske annars får på hemmafronten. Detta är i regel inte fel, men det har över tid gett överslag åt fel håll där föräldrar och elever öppet protesterat mot påtvingad vegetarisk mat. Samtidigt framkommer återkommande att maten som läggs fram inte ser aptitlig ut, vilket i sig är ett misslyckande i den egna ambitionen att locka elever att våga testa nya maträtter.

I skolåren F-6 saknar eleverna ofta annat val än att äta det som serveras i skolan, alternativt inte äta alls eller leva på hårt bröd. Medan eleverna i ÅK 7-9 snarare springer till närmsta butik och handlar på sig allt från godis och energidryck, till den typ av mat man hellre vill äta. Något som därmed även motarbetar målet om en sockerfri skola.

Man kan kort sammanfatta att det pågående matexperimentet mot eleverna systematiskt har misslyckats. Därav vill vi införa en maträtt som alltid finns tillgänglig, som eleverna faktiskt vill äta, för att säkerställa att alla elever äter sig mätta. Genom att införa en stående populär maträtt så skapar man en god konkurrens till sig själv med att höja kvaliteten och presentationen på den varierande menyn, för att verkligen locka eleverna att ta den i stället för den stående maträtten. Med detta som lösning höjer vi matens kvalitet i skolan, säkerställer mätta elever som presterar bättre och skapar därmed starkare förutsättningar för att öka skolresultaten.

- Ett projekt med stående maträtt ska införas i grundskolan, i syfte att säkerställa att elever äter sig mätta.
- Valet av stående maträtt röstas fram av eleverna i Hallsbergs kommun en gång per termin.

12.3 Tillåt eleverna att ha med sig matlåda till skolan

Även världens bästa kock erbjuder rätter som inte passar alla, för det kan vara så enkelt att en elev helt enkelt inte tycker om gul lök, eller kanske fisk i allmänhet, samma problem finns inom skolan. De andra alternativen som erbjuds den dagen kanske inte heller passar eleven. Aktiva föräldrar som har en dialog med sina barn, där dessa saker framkommer, blir dock rätt handlingsförlamade. I bästa fall kan man skjuta till eleven lite pengar, så att de kan gå och handla något annat den dagen. Men det är inte alla familjer som har den ekonomiska möjligheten. En möjlighet som de flesta familjer däremot kan klara av, det är att spara resterna, eller även planera för ett överskott av mat, för att sedan lägga detta i en matlåda som eleven då kan ha med sig till skolan.

Utifrån dagens policy så tillåts inte det förfarandet och bra förutsättningar för eleverna att värma sin matlåda saknas. Detta vill Sverigedemokraterna ändra på, så elever har möjlighet att ta med sig egen matlåda som de även kan förvara på ett bra sätt och sedan värma när det är dags för lunch. Denna ändring i policy kan justeras så att viss begränsning i vad för typ av mat man har med sig delvis begränsas, men i stort är grundtanken från vår sida att det är upp till föräldrarna och inte kommunen vad deras barn då äter, i stället för det som skolan erbjuder den dagen. Detta förslag är relativt kostnadsneutralt, det ökar valfriheten och får fler mätta elever under skoltid.

- **Policyn ska ändras så att kommunen tillåter elever att ha med sig matlåda till skolan.**
- **Förutsättningar ska skapas för förvaring och uppvärmning av den medtagna matlådan.**

12.4 Bra lekmiljöer

Utomhusmiljön har en stark påverkan på barns välbefinnande, hälsa och utveckling. Ju mer spännande och inbjudande grönyta, desto mer attraktiv vistelsemiljö för lek och social samvaro. Viktigt är att det finns gott om träd och buskar som kan ge skydd från solen på sommaren och samtidigt bidra till att minska trafikbuller. Kommunen ska som lägst följa Boverkets rekommendationer om en friyta på 40 kvadratmeter för barn inom förskola. Det är viktigt att vi kan erbjuda väl tilltagna lekmiljöer.

- **Goda lekmiljöer för barn ska säkerställas.**

12.5 Utgör en frizon från hederskultur

Vi vänder oss starkt emot de tendenser vi sett på andra håll i landet där hederskultur råder öppet, där personal bland annat bistått föräldrar med att kontrollera så att deras barn är beslöjade när de vistas i förskola och skola. Slöjan är en patriarkal maktsymbol, som är starkt kopplad till hederskulturen och medför en uppdelning av flickor mellan rena och orena, sedliga och skamliga, samt värdiga och ovärdiga. Hallsbergs kommuns personal ska förbjudas från att upprätthålla, kontrollera eller rapportera till föräldrar huruvida deras barn följer religiösa föreskrifter.

- **Personal inom förskola och skola ska förbjudas att upprätthålla, kontrollera eller rapportera till föräldrar huruvida deras barn följer religiösa föreskrifter.**

12.6 Mobilförbud som norm

Transtensskolan hade stora problem med mobiltelefoner i skolmiljön, detta då elever lade fokus på dessa under lektionstid, vilket gick ut över studierna och under raster, vilket påverkade den sociala miljön i verkligheten negativt. När slagsmål och andra dispyter uppstod var det även vanligt att elever kom springande för att agera publik efter att ha blivit tipsade via sms och sociala medier. När mobilförbud infördes minskade bråken, de sociala interaktionerna förbättrades och fokus på studierna ökade. Därför vill vi att kommunen har mobilförbud som norm inom våra skolverksamheter.

- **Mobilförbud ska vara normen på kommunens samtliga skolor.**

12.7 Nej till kulturella sexuella förtryck

Vi behöver utreda vilka rättsliga förutsättningar kommunen har att införa klädpolicy mot kvinnoförtryck, i syfte att motverka plagg som förknippas med religiösa eller kulturella förväntningar, särskilt riktade mot kvinnor, och som genom sin utformning riskerar att kunna utgöra en begränsning av kvinnors frihet och möjlighet att integrera i samhället. Utredningen ska ta hänsyn både till svensk lagstiftning och vad som gäller av EU-rätten och Europadomstolen, med målsättningen att en policy ska kunna omfatta barn och elever i förskola, grund- och gymnasieskola, vuxenutbildning och anställda i kommunens förvaltningar. Målsättningen med denna policy är även att barn, kunder och andra som kommer i kontakt med personal från vår kommun ska kunna ta del av kommunikation via kroppsspråk, mimik och tal för optimalt bemötande, inläring och förståelse.

- **Utred de rättsliga förutsättningarna kommunen har för att införa klädpolicy mot kvinnoförtryck.**
- **Arbeta aktivt för att barn inte ska sexualiseras och för att religionsfrihet, innebärande att envar har rätt att välja bort eller välja sin egen religion, tillkommer alla.**
- **Med beaktande till vad som gäller rättsligt, vidta sådana åtgärder som man finner möjliga som syftar till att slöja och liknande plagg inte ska förekomma på barn i kommunens barnomsorg.**

12.8 En drogfri skola

För att tidigt identifiera unga med drogproblematik och sätta in åtgärder i tid, ser vi ett behov av att införa frivilliga drogtestar i skolan. Vi kan inte ha obligatoriska drogtestar enligt lag. Men drogtest som sker under frivilliga förhållanden och där skolan ändå agerar, ifrågasätter och kontakter föräldrar om elev inte vill lämna prov, är ändå i sig ett nödvändigt verktyg i dagens läge. Narkotikan har letat sig ned bland våra unga och det är idag nästan vanligare att de får sitt första rus från narkotika före sin första fylla. Här är det viktigt att skolan finns som stöttning för eleven om ett test skulle vara positivt, då huvudsyftet är att bryta ett olagligt och skadligt mönster. Detta ska ses som ett direkt led i arbetet med ANDT-strategin och skolans uppdrag att förebygga ohälsa. Ett annat led i att aktivt upptäcka elever som hanterar droger är att låta Polisen göra regelbundna ronderingar i skolorna med narkotikahundar. Även förebyggande insatser i form av bland annat föreläsningar kopplat till narkotika och droger ska öka.

- **Inför frivilliga drogtestar inom högstadieskolorna som en del i det förebyggande arbetet.**
- **Samverkan ska ske med Polisen för att med hjälp av narkotikahundar tillse att skolan utgör en drogfri miljö.**
- **Utred förutsättningarna för att i högre utsträckning än idag kunna bjuda in föreläsare mot narkotika och droger.**

12.9 Kunskapsmålen ska kraftigt förbättras

Idag är det ungefär 73 procent av eleverna i årskurs nio som går ur högstadiet med godkända betyg. Detta är ett kvitto på den utbildningskvalitet som vi erbjuder våra elever. Dessa siffror har länge varit dåliga och är nämndens och förvaltningens primära uppgift att lösa. Varje år som kunskapsmålen hamnar under 90 procent är ett underbetyg för högstadieskolorna och kräver kraftiga förbättringsåtgärder. Grundinställningen är att alla elever ska gå ur grundskolan med godkända betyg.

- **Arbetet ska intensifieras för att fler elever i årskurs nio ska nå kunskapsmålen som ger behörighet till gymnasiet.**
- **Bildningsförvaltningen ges i uppdrag att undersöka om det finns mätbara skillnader och orsaker i undervisningen gällande andel elever som uppnår kunskapsmålen och de som inte gör det.**

12.10 Följ Skolverkets rekommendationer om barngruppernas storlek i förskolan

Skolverket anger att barngrupperna i förskolan ska ha en lämplig sammansättning och storlek. Barnen ska även i övrigt erbjudas en god miljö och det är huvudmannen som ansvarar för detta. Hur många barn en avdelning i förskolan får bestå av är inte exakt reglerat, men Skolverket poängterar att det är viktigt att det inte blir för många relationer för barnen att förhålla sig till under en dag.

Som riktmärke rekommenderar Skolverket 6–12 barn per barngrupp för barn i åldern 1–3 år. För barn i åldern 4–5 år är riktmärket 9–15 barn per barngrupp. Hallsbergs kommun har sedan många år tillbaka ansett att normen ska vara 18 barn per förskoleavdelning, oavsett barnens ålder. Förskolorna i Hallsbergs kommun har som mål att ha 2,94 pedagogtjänster per avdelning, vilket innebär ungefär 6,1 barn per heltidstjänst i en barngrupp med 18 barn. Riksgenomsnittet i Sveriges förskolor är 5,1 barn per heltidstjänst.

- **Bildningsförvaltningen får i uppdrag att utreda kostnadseffekterna av att följa Skolverkets rekommendationer för barngrupper i förskolan.**
- **Beslutsförslag ska tas fram där ställning tas kring om man ska följa Skolverkets rekommendationer eller ej, baserat på resultatet i utredningen.**

12.11 Minskade kostnader för modersmålsundervisning

Kommunen är skyldig enligt lag att erbjuda modersmålsundervisning. Kommunen har dock stor frihet i att avgöra hur den verksamheten ska organiseras för att nå de riktlinjer som staten satt upp. Kommunen bör i högre grad ta fasta på kravet att eleven ska ha grundläggande kunskaper i modersmålet, genom att införa ett språkkravstest för att fastställa att den efterfrågade kunskapen verkligen finns, innan eleven erbjuds modersmålsundervisning. Eftersom skolförordningen anger att en huvudman endast är skyldig att erbjuda modersmålsundervisning om lämplig lärare finns att tillgå och detta avgörs av kommunens rektorer, ska kommunen i sina egna riktlinjer för undervisningen rekommendera rektorer att endast betrakta lärare med legitimation i det aktuella språket, eller språklärare med kunskaper motsvarande modersmålskunskaper i det aktuella språket, som lämpliga lärare. I linje med kraven för vad som krävs för att vara betygssättande lärare i andra ämnen.

Vidare ska en tidsgräns för ansökningar inför varje terminsstart införas. Datumen ska säkerställa att kommunen har möjlighet att rekrytera lämplig lärare under kommande termin. Sökande som inkommer med ansökan efter detta datum ges inte möjlighet till undervisning under den terminen. Ansökan ska göras inför varje termin av de elever som önskar fortsätta med undervisningen. Om färre än fem elever söker för ett visst språk en viss termin ska kommunen inte erbjuda någon undervisning. Den reglering som finns idag gällande modersmålsundervisning är också skolenhetsspecifik, vilket innebär att kommunen bara behöver anordna undervisning om det inom samma skolenhet finns sammanlagt minst fem elever som vill ha en sådan undervisning. Hallsbergs kommun ska därför inte samla modersmålsundervisning i språk mellan skolenheter, där elever i respektive skolenhet inte når upp till kravet om minst fem elever per grupp.

- **Inför språkkravstest för de elever som ansöker om modersmålsundervisning.**
- **Rektorer ska rekommenderas att inte göra undantag för modersmålslärare i bedömningen av vad som är lämpliga lärare utan i stället kräva giltig legitimation i berört språk.**
- **Elever ska ansöka om undervisning i modersmål inför varje terminsstart.**
- **Minst fem elever inom samma skolenhet måste ansöka om undervisning i sitt modersmål för att kommunen ska erbjuda undervisning.**

12.12 Bjud in föreläsare från Dumpen eller liknande organisationer

Pedofili är ett problem som existerar i vårt samhälle. Där äldre personer idag tar kontakt med barn via sociala media för att tillförskaffa sig alltifrån explicita bilder och videor till fysiska sexuella möten. Metoderna sker ofta via olika typer av manipulationer där barnen luras på olika sätt. Allt ifrån att den vuxne själv utger sig för att vara ett barn, till att vara relativt öppen med vem man är, men manipulerar på olika sätt så barnen tror sig göra olika handlingar frivilligt. Det är dock långt ifrån ovanligt att barnen direkt hotas och utpressas eller vid fysiska möten även våldtas.

Det pratas och görs alldeles för lite för att motverka detta, även om Sverigedemokraterna arbetar med detta på riksnivå. Därav har föreningar som Dumpen poppat upp, där de själva aktivt utger sig för att vara barn, för att leta upp dessa förövare och sedan exponera dem. Dumpen och liknande organisationer kan dock inte fånga upp allt och kan heller inte stävja alla dessa sexualbrott mot barn. Ett komplement är därför att utbilda barnen bättre i hur förövarna gör där de får olika tips på vad man ska göra om man blivit eller blir utsatt. Rädda Barnen har ett koncept kallat "Stopp min kropp" men som inte går lika djupt kring kontakten över internet utan mer fokuserar på den fysiska kontakten.

Sverigedemokraterna skulle därför se det som väldigt positivt om Hallsbergs kommun bjöd in personer från Dumpen, eller liknande organisationer, att föreläsa och informera barnen om deras arbete och lära barnen om hur de kan skydda sig själva mot sexuella förövare.

- **Bjud in personer från Dumpen, eller liknande organisationer, att föreläsa för våra elever. Så att våra elever kan ta lärdom i hur de bättre kan skydda sig själva mot sexuella förbrytare och pedofiler.**
- **Bjuder in personer från Dumpen, eller liknande organisationer, att föreläsa för skolpersonal om hur vi skyddar våra barn mot sexuella förbrytare och pedofiler, där även föräldrar och politiker erbjuds möjlighet att ta del av samma föreläsning.**

12.13 Bättre arbetsmiljö för personal

Att erbjuda en god arbetsmiljö är en primär uppgift för kommunen som arbetsgivare. Det är därför av vikt att personalens egen uppfattning om sin arbetsmiljö undersöks, förslagsvis genom en enkät. Den administrativa bördan är dock ett välkänt problem, därav måste förvaltningen genomlysas och identifiera vilka administrativa bördor som går att minimera eller helt tas bort. En viktig del för att förvaltningen ska kunna arbeta effektivt ut mot verksamheterna är att personalen har goda kunskaper inom speciellt ledarskap och konflikthantering. Därför vill vi att just de två delarna prioriteras i förvaltningens interna utbildnings- och fortbildningsverksamhet.

- **Bildningsförvaltningen ges i uppdrag att genomföra en enkät om verksamheternas personals uppfattning om sina arbetsförhållanden vad avser psykosocial arbetsmiljö och andra faktorer av betydelse för deras tjänsteutövning och i förlängningen verksamheternas kvalitetsnivå.**
- **Bildningsförvaltningen ges i uppdrag att göra en genomlysning för att identifiera vilka handlingsplaner och kommunala regelverk som riskerar att leda till onödig administration och ta fram förslag på vilka åtgärder som är möjliga att vidta för att minska det administrativa arbetet för verksamheternas anställda.**
- **Ledarskap och konflikthantering ska särskilt prioriteras inom ramen för förvaltningens interna utbildnings- och fortbildningsverksamhet.**
- **Arbeta aktivt med målet om att bli Sveriges bästa arbetsgivare.**

12.14 Bättre arbetsmiljö för elever

Arbetsmiljö är en viktig fråga inte bara för våra anställda utan också våra elever. Kunskapsinläringen försämras markant för eleven om arbetsmiljön är undermålig. Vi vill därför att tröskeln sänks för elever att ta kontakt med kurator för att tidigare kunna upptäcka brister i välmående, utsatthet eller missförhållanden. Kuratorerna måste även lättare kunna identifiera elever med behov av stöd, det kan ske genom att kuratorerna i större utsträckning är närvarande vid skolans olika aktiviteter. För många elever uppstår en stor ångest under idrottslektioner, bland annat kopplat till att ens fysiska förmåga bedöms av såväl läraren som övriga elever i klassen. Men den stora problematiken finns i själva omklädningsrummet, där många elever undviker att duscha efter gymnastiken, då det känns integritetskränkande att klä av sig naken och dela utrymme med andra. Här vill vi se vilka åtgärder som skulle kunna vidtas för att öka hänsynen till elevernas personliga integritet.

Läsläsning är ett bra stöd för elever som har det jobbigt med skoluppgifterna, eller som önskar öka sin egen ambition genom att inspireras av att ha läsläsning tillsammans med andra. Här ser vi stora möjligheter till att undersöka om föreningslivet kan göra mer och om äldre elever frivilligt skulle kunna tänka sig att hjälpa yngre elever. Just att äldre elever hjälper till med läsläsning skulle ge positiva effekter även för den äldre eleven och även skapa bättre sammanhållning mellan årskullarna. Det pågår dock tyvärr fortfarande mobbning och annan kränkande behandling i våra skolor, därför måste åtgärder ske så att det verkligen säkerställs att vår nolltolerans mot kränkande behandling faktiskt efterföljs. Vid behov av åtgärder är det alltid förövaren som ska få konsekvenser och inte den som utsätts för dess gärningar.

- Bildningsförvaltningen ges i uppdrag att ta fram förslag på hur alla elever vid lämplig årskurs kan kallas till frivilligt samtal med kurator.
- Utred möjligheten till om kuratorerna lättare kan hitta elever med behov av stöd genom att i större utsträckning synas vid skolans aktiviteter.
- Bildningsförvaltningen ges i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som vore möjliga att vidta för att öka hänsynen till elevers personliga integritet i samband med ombyte och dusch vid idrottslektioner.
- Bildningsförvaltningen ges i uppdrag att undersöka vilka åtgärder kommunen kan vidta för att förstärka läsläsningssöd till elever genom samverkan med föreningsliv och äldre elever.
- Riktlinjer ska säkerställas för att förverkliga nolltolerans mot kränkande behandling, mobbning och andra brottsliga gärningar i skolan och på sociala medier.
- I det enskilda fallet är det alltid förövaren, inte den som utsätts för dess gärningar, som blir föremål för de åtgärder som krävs för att undvika att situationen riskerar att återupprepas.

12.15 Hantering av åldersfusk

Det finns ett utbrett problem i landet med att asylsökande och invandrare saknat pass eller andra identifikationsuppgifter när de skrivit in sig hos Migrationsverket. Åldern har då bestämts utifrån individens muntliga uppgifter kring ålder och födelsedatum. Det har på senare år framkommit att ett mörkertal har angivit en lägre ålder än sin faktiska ålder, oftast för att säkerställa uppehållstillstånd eller för att få tillgång till specifika bidrag. Kontinuerligt arbete pågår nu med att skriva upp dessa personers ålder vid misstanke om att uppgifterna varit felaktiga. Metoderna för dessa bedömningar är röntgenundersökning av visdomständer och magnetkameraundersökning av knäled. Vid misstanke om att ensamkommande ungas ålder inte stämmer överens med individens faktiska ålder, ska en ny prövning göras.

- I den mån ensamkommande unga har anvisats till kommunen och det finns skäl att misstänka att den enskildes faktiska ålder skiljer sig från den ålder som ligger till grund för Migrationsverkets bedömning, ska Bildningsnämnden utreda möjligheten att tillse att ny prövning av individens ålder utförs.

12.16 Illegala invandrare ska inte få bekostad gymnasieutbildning

Illegala invandrare är mer vanligt förekommande än vad många kanske tror. Kommunen har skyldighet att tillse grundskoleutbildning för folkbokförda personer under 18 år, oavsett om de uppehåller sig här illegalt eller ej. Med illegal invandring åsyftas individer som uppehåller sig i landet utan tillstånd och utan någon typ av uppehållstillstånd. Vi ska inte bekosta gymnasieutbildning för andra länders medborgare. Önskar sådan individ tillgodose sig gymnasieutbildning, så är det upp till individen att se till att antingen få ett godkänt uppehållstillstånd eller ansöka om medborgarskap.

- Gymnasieutbildning ska erbjudas i den utsträckning det följer av lagen, innebärande att den som saknar permanent eller tidsbegränsat uppehållstillstånd inte ska tillhandahållas utbildningsplats.

12.17 Utred personalens mående inom skolan

Sverigedemokraterna har historiskt lyft olika bekymmer inom skolan. Det har varit delar kopplat både kring eleverna, personalen och den generella arbetsmiljön. Tidigare har vi lyft problematiken kring den tystnadskultur som råder i kommunen, men tystnadskulturen är bara en del av problemet. Tidigare kunde delar av kritik som inkommit till oss, härledas till specifika personer och även chefer, men dessa individer arbetar inte inom kommunen idag.

Ändå inkom nyligen samma problematik som tidigare, där det för vår del är tydligt att det inte längre är kopplat till person, utan att det numera finns en inarbetad systematik som spridit sig i hela kommunen. Sverigedemokraterna har ett uttalat mål om att Hallsbergs kommun ska vara Sveriges bästa arbetsgivare. Vi ser därför ett behov för kommunen att på allvar utreda hur vår skolpersonal faktiskt mår, hämtar in den problematik som finns och tar fram en åtgärdsplan för att också lösa det en gång för alla.

- Utred skolpersonalens faktiska mående genom att samla in den problematik som finns i verksamheterna och tar fram en åtgärdsplan för att lösa de uppmärksammade problemen. Samt arbeta in nya metoder och rutiner för att dessa problem inte ska uppkomma framöver.

13. Kultur- och fritidsutskottet

13.1 Nej till fyllefester på Bergöö

Vid en ny översyn gällande villkoren för att hyra lokalerna i kulturhuset Bergöö framkom många problem med de fester som hållits i lokalerna. Skador, oreda och störningar mot boende i närheten har varit ett återkommande resultat. Lokalerna är i första hand anpassade för möten och mindre konferenser, inte diverse festligheter med inslag av alkohol. Av gammal och fortsatt hävd från styrande partier önskar man fortsatt erbjuda lokalerna på Bergöö som en festlokal. Detta är något vi starkt motsätter oss och ser som direkt ansvarslöst med tanke på fastighetens viktiga kulturhistoria.

- Alkohol och andra berusningsmedel är strängeligen förbjudna att förtära i Bergöös lokaler.
- Samma villkor ska gälla för uthyrning av Bergöös lokaler som övriga lokaler kommunen erbjuder för uthyrning.

13.2 Traditions- och högtidsfirande

Inget knyter sammanhållning så väl i ett samhälle som gemensamma firanden av traditionella högtider. Här vill vi engagera alla delar av samhället för ökad samverkan och uppmuntra till aktiva firanden med gemensamma kulturella aktiviteter. Nationaldagsfirandet ska växa då det har en stor betydelse i arbetet att öka samhörigheten i kommunen.

- Kultur- och fritidsutskottet ska verka för ökad samverkan mellan skola, föreningsliv och äldreomsorg för att bevara och uppmuntra traditionella firanden av högtider och gemensamma kulturella aktiviteter.
- Nationaldagsfirandet ska växa genom en ökad samverkan mellan kommunen och föreningslivet, med utgångspunkten att skapa samhällsgemenskap och stolthet för alla åldrar.

13.3 En meningsfull och aktiv fritid

Fritidslivet är idag brett i sitt utbud, men det är inte alltid att det når alla målgrupper. Här vill vi kartlägga vilka önskemål barn och ungdomar har för att kunna erbjuda ett så träffsäkert och brett utbud som möjligt. Föreningslivet är också en viktig del för att unga nyanlända snabbare ska komma in i samhället, knyta nya kontakter och känna sig delaktiga. Därför vill vi att kommunen tydligt informerar och hjälper nyanlända att aktivera sig inom olika föreningar i kommunen.

- En kartläggning ska göras av behovet att erbjuda ett bredare fritidsliv för barn och ungdomar än de traditionella idrotterna, genom att önskemål från barn och unga inventeras.
- Unga nyanlända som kommer till kommunen ska erbjudas möjlighet att aktivera sig i föreningslivet genom att olika alternativ på vad som finns i Hallsbergs kommun presenteras. Detta för att öka möjligheterna för den enskilde att snabbare bli en del av samhället.

13.4 Skydda historiska och kulturella värden

Vid kris eller krig måste en upprättad lista finnas kring vilka historiska och kulturella värden eller artefakter som finns inom kommunen. Med detta ska även upprättade rutiner finnas kring hur dessa ska skyddas och var de eventuellt ska omplaceras under den oroliga tiden. Att bevara historiskt viktiga objekt är betydande för vår kommun och för våra framtida generationer.

- En plan ska upprättas för hur historiska eller kulturella värden och artefakter kan skyddas i händelse av att kris, konflikt eller krig drabbar kommunen.

13.5 Upprätta landmärke

Landmärken är viktiga symboler för att skapa en känsla och identitet för platsens befolkning och dess historik. New York har Frihetsgudinnan, Paris har Eiffeltornet, Stockholm har Tre Kronor, det kungliga Slottet m.m. och Örebro har Svampen och Örebro Slott. Det finns självklart saker som utmärker vår kommun, bland annat Hallsbergs tätorts tågstation. Men det vore av intresse att inrätta något nytt och symboliskt viktigt som kan sätta Hallsberg lite mer på kartan. Detta kan ske genom antingen temporärt eller permanent upprättande av landmärke.

- **Möjligheten att upprätta landmärken, såväl fasta som temporära, som knyter an till Hallsbergs renommé ska utredas. Utgångspunkten ska vara att ett sådant landmärke ska kunna uppföras på en plats som välkomnar och når besökare till kommunen.**

13.6 Översyn av föreningsbidraget, aktivitetsstödet och anläggningsbidraget

I arbetet mot droger måste vi även kräva detta av de föreningar som är aktiva i vår kommun och som uppbär föreningsstöd. Det är också av vikt att samma föreningar är inkluderande och följer de demokratiska värderingarna.

Föreningslivet är viktigt i alla kommuner, men har en särskilt viktig roll i Hallsbergs kommun. Trots en befolkning på strax över 16 000 invånare, så har Hallsbergs kommun 97 aktiva föreningar registrerade. I en kommun som saknar mycket av det kommersiella livet som återfinns i storstäder, så har föreningarna en viktig plats att fylla för att stärka både hälsan och sammanhållningen i kommunen. Det finns därmed skäl att se över en höjning av föreningsbidraget och aktivitetsstödet så att föreningarna bättre kan utveckla sina verksamheter. Samt göra en översyn kring anläggningsbidraget som många upplever som orättvist.

- **Samtliga föreningar ska utkrävas någon form av drogpolicy för att berättigas bidrag.**
- **Föreningsbidraget ska ses över i syfte att säkerställa att sådant stöd endast erbjuds föreningar som präglas av inkluderande och demokratiska värderingar.**
- **Utred en höjning av föreningsbidragen och aktivitetsbidraget i syfte att gynna föreningarnas utveckling i kommunen, samt gör en översyn kring anläggningsbidraget.**

14. Social- och arbetsmarknadsnämnden

14.1 Ge personalen mer inflytande på sin arbetsplats

Med införandet av 11-timmarsregeln har stora förändringar skett i verksamheten, där många inom personalen känner sig överkörda och att man helt saknar möjlighet att påverka sitt schema. För att på allvar komma i balans mellan chefer och övrig personal krävs att båda möts i mitten. Ska vi på allvar nå målet om Sveriges bästa arbetsgivare så krävs en ökad lyhördhet och ett ökat inflytande från personalen på alla plan.

- Se över nuvarande rutiner och implementera nya arbetssätt för att öka personalens inflytande.
- Arbeta aktivt med målet om att bli Sveriges bästa arbetsgivare.

14.2 Kompensera personal som får agera svensklärare

Det har länge satts både uttalade och förväntade krav på personal att agera mentorer och utbilda ny personal på både arbetets uppgifter och rutiner, samt det svenska språket. Att vård och omsorg länge har använts som ett integrationsverktyg är inget nytt och pågår fortfarande. Men den personal som får ta ansvaret att integrera personer ger ett ökat ansvar och skapar en extra belastning som går utöver det personalen är anställd för. Ska detta fortgå ska också den personal som får agera svensklärare och extra integrationskoordinator, också kompenseras för sina utökade arbetsuppgifter och den tyngre arbetsbelastningen.

- Vård- och omsorgspersonal som åläggs agera svensklärare eller får hantera uppgifter som eller likt en integrationskoordinator ska kompenseras för den ökade arbetsbelastningen.

14.3 Höjda krav vid och under anställning

Verksamheterna som är kopplade till Social- och arbetsmarknadsnämnden har ett viktigt arbete då de primärt jobbar med de mest utsatta och sårbara grupperna inom kommunen. Här måste det vara en hög kvalitet och servicekänsla för personalen. Det är viktigt att den anställda har ett prickfritt brottsregister och att denna även kan hantera det svenska språket och göra sig förstådd. Just äldreomsorgen i Hallsberg används idag som ett slags integrationsprojekt, något som har ökat belastningen för svenskfödd personal, som utöver ordinarie arbete även måste agera mentor och ledsagare för den personal som knappt hanterar språket. Kvaliteten ska höjas och kraven för anställning ska därmed skärpas. Även skärpta hygienrutiner ska införas, så inte eventuella smittor kan spridas på boenden. Det ska även tydligt framgå vad som ingår i ens arbetsuppgifter och vilka ansvar man har, för att minska risk för oklarheter eller missförstånd.

- Språkrav och språktest för anställda inom omsorgen ska införas för att säkerställa god kunskap inom det svenska språket.
- Erforderliga åtgärder ska vidtas för att säkerställa att utdrag ur belastningsregistret alltid sker i samband med nyanställningar i omsorgen och därefter vart tredje år.
- Vid praktik inom ramen för Arbetsmarknads- och integrationsenhetens verksamhet, som sker i verksamheter där anställning i övrigt skulle kräva utdrag ur belastningsregistret, ska motsvarande krav ställas.
- Nolltolerans ska införas mot överträdelser mot rutiner och regler för hygien. Undantag får aldrig ske av religiösa skäl eller andra motiv.
- En översyn ska göras för att säkerställa att alla anställda inom Social- och arbetsmarknadsförvaltningen har en tydlig arbetsbeskrivning och ett tydligt ansvar.

14.4 Ökad service med kunden i fokus

Idag används ordet "brukare" för personer i behov av omsorg. Detta ord har för många blivit något negativt laddat och det har ett visst lågvattenmärke över sig. För att bryta detta och mentalt förändra tankesättet hos personalen ska ordet "brukare" ersättas till ordet "kund". Som kund blir det naturligt att prata om fokus på kunden och kundservice. Det är en enkel förändring, men som vi tror ger ett gott resultat då förväntningarna hos verksamheten ökar. Vi tror därmed starkt på att med ett ökat fokus på omsorgens kunder, så utvecklar omsorgsverksamheten sig naturligt till att bli bättre.

- Det terminologiska ordet "brukare" ska ersättas till "kund" för den som är mottagare av kommunens omsorgstjänster. Syftet är att förstärka kundfokus.
- Kommunens ambition är att varje medarbetare inom omsorgen ska känna största möjliga personliga ansvar för att bästa vård och omsorg ges till kunderna.

14.5 Virtuell realitet och annan teknisk utrustning

Teknikinköp kan på många sätt förbättra för våra omsorgskunders vardag. Det kan handla om inköp av dator, spelkonsol eller VR-headset (virtuell realitet) för att förgylla tillvaron på olika sätt. Just VR-headset är unika i sitt slag då de skapar en känsla för användaren att direkt bli transporterad till annan plats. Applikationer och spel till detta headset innefattar också en hel del fysisk rörelse, antingen stående eller sittande. Vilket gör att även personer som är beroende av rullstol, kan ha en kul upplevelse och samtidigt få gratis motion. Kanalutbudet till TV bör även det ses över, så att det uppfyller omsorgskundernas önskemål.

- Förvaltningen ges i uppdrag att se över hur tekniska hjälpmedel, som t.ex. teknik för virtuell realitet, kan bidra till en ökad stimulans och livskvalitet för äldre.
- Förvaltningen ges i uppdrag att se över TV-kanalutbudet för att möta omsorgskundernas önskemål.

14.6 Kostnadsfria halkskydd

Att känna sig trygg i sitt eget hem, utan risk för att skada sig i trappor eller våtutrymmen är en grundförutsättning för att man som äldre ska våga bo kvar så länge som möjligt. Det ska därför ingå i kommunens uppdrag att erbjuda invånare över 65 år kostnadsfria halkskydd.

- Invånare över 65 år ska av kommunen erbjudas kostnadsfria halkskydd.

14.7 Erbjud äldre kontinuerlig provtagning

Undernäring är tyvärr ett vanligt förekommande problem hos äldre. Det är inte alltid lätt att upptäcka när en äldre person är undernärd, ofta måste vederbörande ha varit det en längre tid för att det tydligt ska framkomma. Vi vill därför att kommunen erbjuder kontinuerliga provtagningar för att kunna vara vaksam inför eventuellt dold undernäring eller andra missförhållanden.

- Erbjud äldre kontinuerliga provtagningar för att upprätthålla vaksamhet inför dold undernäring och andra missförhållanden.

14.8 Bidrag och försörjningsstöd

En betydande andel av kommunens resurser går åt till olika typer av bidrag och stöd. För att minimera dessa kostnader måste en omprövning ske gällande beräkningen av försörjningsstöd, så att den följer en restriktiv tolkning kopplat till lagstiftningen och inte är mer generös än vad lagar kräver. De personer som fått ekonomiskt stöd av kommunen på falska grunder och med misstanke om uppsåt, ska direkt polisanmälas.

- **Prövning och beräkning av försörjningsstöd ska inte göras mer generös än vad en restriktiv tolkning av gällande lagstiftning medger.**
- **Personer som av kommunen erhållit ekonomiskt stöd på falska grunder och där det finns misstanke om uppsåt, ska polisanmälas.**

14.9 "Gifta" barn ska inte placeras hos sina påstådda makar

Det finns starka kulturella skillnader i vårt land där en importerad kultur anser det helt okej att gifta sig med ett barn, oftast gäller det äldre män som gifter sig med unga flickor. Ett sådant giftermål ses inte som giltigt i Sverige och inte heller i vår kommun. För att barnet inte ska råka ut för missförhållanden eller kontinuerlig våldtäkt, måste kommunen säkerställa att ett barn som betraktar sig som gift inte får placering eller bor i närheten av sin påstådda make.

- **Nödvändiga rutiner ska införas för att säkerställa att minderåriga som betraktar sig själva som gifta aldrig placeras hos sina påstådda makar.**